

ELŐTERJESZTÉS
a Képviselő-testület 2023. február 28-ai soros ülésére

Tárgy:

**A Dunaföldvári Eszterlánc Óvoda,
Bölcsőde és Konyha Pedagógiai
Programjának elfogadása**

Előadó:

Horváth Zsolt polgármester

Az előterjesztést készítette:

Princzné Borbély Zsanett köznevelési- és
közművelődési ügyintéző

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Boldoczki Krisztina jegyző

Előterjesztést véleményezi:

Oktatási,- Kulturális,- Egészségügyi,-
Szociális,- Ifjúsági és Sport Bizottság
DFV/615-2/2023.

Ügyiratszám:

Tisztelt Képviselő-testület!

A Dunaföldvári Eszterlánc Óvoda, Bölcsőde és Konyha *Pedagógiai Programja az előterjesztés mellékletét képezi.*

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban Köznev. tv.) 5. § (2) bekezdése értelmében az óvodai nevelés alapelveit az Óvodai nevelés országos alapprogramja határozza meg. Az óvodák az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján készítik el helyi pedagógiai programjukat.

A Köznev. tv. 26. § (1) A nevelő és oktató munka az óvodában, az iskolában, a kollégiumban pedagógiai program szerint folyik. A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az intézményvezető hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A Nkt. 83. § (2) h) bekezdése szerint a fenntartó értékeli a nevelési-oktatásai intézmény pedagógiai programjában meghatározott feladatok végrehajtását, a pedagógiai – szakmai munka eredményességét, ellenőrzi a pedagógiai programok, a házirendet, valamint az SZMSZ-t.

Az óvoda pedagógiai programja meghatározza az óvoda helyi nevelési alapelveit, értékeit, célkitűzéseit, azokat a nevelési feladatokat, tevékenységeket, amelyek biztosítják a gyermek személyiségének fejlődését, közösségi életre történő felkészítését, a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek egyéni fejlesztését, fejlődésének segítését, a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet, a gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységet, a szülő, a gyermek, a pedagógus együttműködésének formáit, nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvoda esetén a nemzetiségi kultúrájának és nyelvének ápolásával járó feladatokat, az egészségnevelési és környezeti nevelési elveket, a gyermekek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket, a nevelőtestület által szükségesnek tartott további elveket.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet az előterjesztés megvitatására és a döntés meghozatalára.

Dunaföldvár, 2023. február 17.

**Horváth Zsolt sk.
polgármester**

H A T Á R O Z A T I J A V A S L A T

Dunaföldvár Város Önkormányzatának Képviselő-testülete úgy határozott, hogy

1. egyetért a Dunaföldvári Eszterlanc Óvoda, Bölcsőde és Konyha Pedagógiai Programjában foglaltakkal.
2. az 1. pont szerinti dokumentumot 2023. március 1-jei hatállyal a csatolt melléklet szerint elfogadja.
3. felkéri az igazgatót az elfogadott pedagógiai program nyilvánosságra hozatalára.

Határidő: azonnal

Felelős: Horváth Zsolt - polgármester

Erről értesül:

1. Dunaföldvári Eszterlanc Óvoda, Bölcsőde és Konyha
2. Köznevelési- és közművelődési intézmény

**A Dunaföldvári Eszterlanc Óvoda
Pedagógiai Programja
2023.**

Készítette: A Dunaföldvári Eszterlanc Óvoda nevelőtestületének tagjai.

Hatálya: 2023.03.01-től

Tartalom

1. Bevezetés.....	4
1.1 Intézményünk adatai	4
1.2 Személyi- és tárgyi feltételeink	13
1.3 A pedagógiai program jogszabályi háttere.....	15
2. Gyermek-, óvoda- és pedagóguskép	16
3. Óvodai nevelésünk alapelvei, célkitűzései:.....	18
4. Az óvodai nevelés általános feladatai:	19
4.1 Az egészséges életmód alakítása.....	19
4.2 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés	25
4.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	27
5. Az óvodai élet megszervezése.....	29
5.1. Tervezés	29
5.2 Ünnepek, hagyományok.....	32
6. Az óvodai élet tevékenységi formái	33
6.1 A játék	33
6.1.1 Jó gyakorlat: Játék, játékba integrált tevékenységek	34
6.2 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	35
6.3 Vers, mese	36
6.4 Ének-zene, énekes játék, gyermektánc.....	37
6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka	39
6.6 Mozgás	40
6.6.1 Énekes, táncos mozgásfejlesztés	41
6.7 Külső világ tevékeny megismerése	42
6.8 Munka jellegű tevékenységek	44
7. Inkluzív nevelés.....	45
7.1 A sajátos nevelést igénylő gyermekek nevelése, rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek	45
7.1.1 Fejlesztő-, segítő-, befogadó környezet.....	46
7.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (Btmn) küzdő gyermekek nevelése. 48	
7.3. Tehetséggondozás	48
7.4 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek	49
8. Gyermekvédelem	50
9. Az intézmény kapcsolatrendszere	51
9.1 Az intézmény belső kapcsolatrendszere.....	51
9.1.1 Az intézményvezetés kapcsolata a nevelőtestülettel	51
9.1.2 Kapcsolat az óvodapedagógusok között	52

9.1.3	Kapcsolat az óvodapedagógus és az intézmény egyéb dolgozói között	52
9.1.4	Kapcsolat a pedagógusok és a szülők között	52
9.2	Az óvoda külső kapcsolatrendszere	53
9.2.1	Bölcsőde	53
9.2.2	Iskola	54
9.2.3	Fenntartó.....	54
9.2.4	Az óvoda egyéb kapcsolatai	55
10.	Az óvoda dokumentumai.....	55
10.1	Szakmai dokumentumok	55
10.2	Egyéb dokumentumok.....	57

1. Bevezetés

„A legtöbb, amit tehetünk, hogy biztosítjuk a gyermekek számára a lehető leggazdagabb, legsokszínűbb tevékenységrendszer, a feltételeket, eszközöket, időt, pedagógiai segítségnyújtást a differenciált tevékenységvégzéshez, a gyermekek szabad tevékenységválasztásához”

/Fábián Katalin/

1.1 Intézményünk adatai

Az intézmény fenntartója: Dunaföldvár Város Önkormányzata

7020 Dunaföldvár, Kossuth Lajos u. 2.

Intézmény neve: Dunaföldvári Eszterlánc Óvoda, Bölcsőde és Konyha

Címe (székhely): 7020 Dunaföldvár, Jókai u. 7.

Telefonszáma: 75/541-552

OM azonosítója: 201948

Az óvoda négy épületben, 13 óvodai csoporttal működik, és 329 férőhellyel rendelkezik.

Épületeink elérhetősége és nyitvatartása:

Jókai utca 7.	Telefon: 75/677-036	Nyitvatartás: 5.30 – 17.00
József tér 8.	Telefon: 75/342-248	Nyitvatartás: 6.30 – 16.30
Iskola utca 7.	Telefon: 75/343-116	Nyitvatartás: 6.30 – 16.30
Kossuth L. utca 4.	Telefon: 75/541-559	Nyitvatartás: 6.30 – 16.30

Mindegyik óvoda önálló arculattal bír, de céljaink és feladataink egyek. A csoportokat lehetőség szerint a megvalósítható pedagógiai módszerek és az óvodapedagógusok felkészültségét figyelembe véve homogén formában szervezzük. Abban az esetben, ha a korosztályok arányának megváltozása indokolja, vegyes életkorú, illetve részben osztott csoportok is kialakíthatók.

A városközpontban két óvoda helyezkedik el, egy-egy óvoda működik a város külső részein, biztosítva ezáltal a szülőknek azt a törvény adta lehetőségét, hogy gyermekeiket abba az óvodába helyezték el, amelyik a lakóhelyükhöz vagy munkahelyükhöz legközelebb van.

Az óvoda alapítványa, a - Gyermekünk Jövőjéért Közalapítvány - évek óta azt szolgálja, hogy gyermekeink minél esztétikusabb környezetben nevelkedhessenek, változatos fejlesztő játékokkal játszassanak, valamint az óvónők részére a hiányzó szakmai anyagot biztosítsa. Segítségével élményt adó programokon vehetnek részt az óvodáskorú gyermekek, az esélyegyenlőség elősegítésével.

Tárgyi feltételek

Az intézmény 4 különálló épületben helyezkedik el. Csoportszobáink több funkciót töltenek be: az óvodai tevékenységek, játék, torna, étkezés és pihenés színterei. Változatos eszközkészlettel rendelkezünk (játékok, sport- és fejlesztő eszközök, bábok, hangszerek, könyvek, folyóiratok, IKT eszközök), célunk ezek folyamatos bővítése. A bútorokat, felszerelési tárgyakat lehetőségeinkhez mérten cseréljük, újítjuk. Az óvodák egyéb helyiségei jól felszereltek, az előírásoknak megfelelnek. Törekszünk a szabványnak megfelelő udvari játékaink állapotának megőrzésére. Rendszeresen támaszkodunk a különböző pályázati lehetőségekre, jól működő alapítványunkra és a szülői felajánlásokra.

Jókai utcai óvoda

Óvodánk épülete a város központjában egy csendes, viszonylag nem forgalmas utcában található. Árnyas fákkal körbevett udvarunkon biztosítjuk a lehetőséget gyermekeink mozgásfejlődéséhez és szabadidős tevékenységeihez nagy kombinált mászóakkal, két homokozóval, mérleghintával, mászó alagúttal. Udvarunk és nagy teraszaink a szabad játék mellett teret biztosít a természet megismerésének, ahol a gyerekek megfigyelhetik a madarakat, tanulmányozhatják a bogarakat, növényeket. Udvarunkon szabványos játékeszközök, eséscsillapító gumiburkolat telepítése történt, a játékok különböző korosztályok igényeinek megfelelően lettek kialakítva. Óvodánk fél 6-tól 17 óráig van nyitva, megfelelve a korán munkába induló szülők igényeinek. A gyermekeket 4, részben osztott csoport várja, ahol az életkori elosztás dominál. A csoportszobáink ideális színterei a játéknak és a különféle tevékenységnek a nap folyamán. Felszereltségük jó, rendelkezésre állnak a különböző játéktevékenységekhez szükséges eszközök, melyeket az évek során folyamatosan bővítünk, illetve cserélünk. Tároló eszközeink esztétikusak, részben természetes anyagból készültek. Nevelőtestületünk a tevékenységközpontú óvodai nevelési program szerint dolgozik, mely a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, a meglévő tapasztalataira, élményeire építve biztosít lehetőséget a tevékenységekre. Ezeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az öt körülvevő világról, melyet témahetek köré szervezünk. Napirendünk részben folyamatos

életszervezésre épül, így biztosítva a rugalmasságot és az állandóságot. A csoportokban dolgozó óvónők érdeklődése, mentalitása, módszertani kultúrája változatosságot, egyediséget visz a csoportok életébe. Harmonikusan kiegészítik egymást, így a gyermekek számára színesebben, élményszerűbben tudják a kultúrát, a tapasztalást, manipulálás örömét közvetíteni. Az intézményben folyó pedagógiai munkát hivatástudattal rendelkező pedagógiai asszisztensünk és dajkáink segítik, akik támogató segítséget nyújtanak a csoportokban a pedagógiai munka hatékony és eredményes megvalósításában, a napi nevelési folyamatok zavartalan ellátásában. Nevelő és fejlesztő munkánkat logopédus és fejlesztőpedagógus is segíti. A jeles zöld napok tevékeny megélésével olyan értéket kívánunk közvetíteni, mely által a gyermekek kellő információkat gyűjthetnek a környezetükről, az őket körülvevő élővilágról, azok szépségéről és védelméről.

Zöld óvoda mozgalomhoz csatlakozva csoportjaink virágoskerttel, gyógynövényes kiskerttel, magas ágyásokkal segítik a gyerekek közelebb kerülését környezetükhöz. Udvarunk hátsó részében bogárkert található és komposztáló ládák lettek telepítve. Közel a Duna parthoz, a folyónk minden évszakban új lehetőséget kínál sétákhoz, kirándulásokhoz. A természet megismeréséhez szorosan kapcsolódik az állatok iránti szeretet és védelem iránti érzékenyítés is. Udvari fáinkon madáretetők és madárházak kihelyezésével, azok folyamatos figyelemmel kísérésével védjük madaraink életét. Pályázataink között a Madárbarát óvoda cím elnyerése szerepel. Nagy hangsúlyt helyezünk a családokkal való együttműködésre, hiszen céljainkat csak velük együtt érhetjük el. A jó hangulatú munkadélutánok, a közös ünnepi készülődések, rendezvények nagy létszámú résztvevője is bizonyítja törekvésünk sikerességét. A szülőkkel való kapcsolattartásunkban nyitottságra, őszinteségre, együttműködésre törekszünk.

Lehetőséget biztosítunk számukra nevelő munkánk folyamatos megismerésére közös programjainkon, melyek a teljesség igénye nélkül: szüreti hagyományok megismerése, őszi vagy téli, valamint húsvéti barkács délután, Márton napi lámpás felvonulás, Föld napi virágosítás, nagyszülők vendégül látása, húsvéti ünnepkör locsolkodással. A karácsonyt alapvetően a családok ünnepének tekintjük, ám közös gyertyagyújtással és mesehallgatással, óvónők énekével, az adventi „jócselekedetek” - játékgyűjtéssel igyekszünk közösen átélni a várakozás időszakát. Az ünneplés a csoportokban, csoportszokás szerint történik. Az ünnepi élmények célja a gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi, esztétikai, közösségi nevelése. Az előkészületekbe bevonjuk a gyermekeket és szülőket, ezzel olyan érzelmi hangulatot teremtünk, hogy megérezzék, átéljék az adott ünnep hangulatát. A nemzeti identitástudat erősítése is fontos számunkra, ezért a magyar néphagyományok, népművészet, népdalok, népzene, táncok, mesék, játékok is beépülnek a hagyományainkba, a gyermekek életkori sajátosságainak megfelelően.

József téri óvoda

A József téri „Faház” óvoda 1991-től fogadja a gyermekeket. Elődje a szomszédságában álló faház épülete volt, ezért is maradt meg a köztudatban a „Faház” jelző. A többlépcsős felújítás után: hőszigetelés, nyílászárócseré, mosdófelújítás, napelem rendszer telepítés, óvodánk a mai követelményeknek megfelelően korszerű körülmények között várja a gyermekeket és szüleiket. Óvodánk a városközponttól távolabbi csendes utcában, ideális környezetben található napsütötte és árnyékos részekkel. Az épület körüli három udvarrészen több díófa, juharfa, füves területek, virágoskertek, parasztkert van, a tapasztalatszerzések és változatos mozgáslehetőségek színtere. A nagy játszóudvarunkban uniós szabványnak megfelelő játékeszközök találhatók, melyeket folyamatosan karbantartunk, bővítünk. Itt hinták, mászóakák, mászófal, csúszda várja a gyerekeket, lehetőség van a motorozásra, rollerezésre, futóbiciklizésre, kerékpározásra is. Újra használt esécsillapító gumiszőnyeg van a mászóakáknál, a hinták alatt homokfinomságú kavicságy nyújt biztonságot. Nagy méretével és eszközeivel alkalmas a nagymozgások fejlesztésére, a gyermekek mozgásigényének kielégítésére. Fontos számunkra, hogy a lehető legtöbb időt töltsék a gyerekek a levegőn. A füves területen az idősebb korcsoportnak lehetősége van a futballozásra, a minden napos testnevelés is itt zajlik megfelelő időjárás esetén. A folyadékpótlásról az udvaron felállított ivókút gondoskodik.

Tevékenységek központú Óvodai nevelési programunkban kiemelkedő helyet kap a hagyományok ápolása mellett a növények és állatok megismerése, gondozása.

A másik két udvarrészen alakítottuk ki: a virágos kerteket, ide méh- és rovarbarát növényeket ültettünk, a „Parasztkertet”: ahol a gyümölcs, zöldség mellett fűszer- és gyógynövények is megtalálhatóak. „Rovarkert”, „Rovarhotel”, komposztáló, madárodúk, különböző téli madáretetők, mű fecskéfészkek, madáritató, sün ház is helyet kaptak, melyeket a gyermekekkel folyamatosan figyelünk, közösen gondozunk. Az óvoda kerítésénél kóbor állat itatóval a gazdátlan állatokról gondoskodunk.

A Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület „A madárbarát Magyarorszáért!” programjához csatlakozva a szülők aktív bevonásával tudatosabbá vált az óvoda egész területén a madarakról való gondolkodás, a madáretetés, madárvédelem. Nem csak a madárvédelmet tekintjük fontos feladatunknak, az állatvédelem és a felelős állattartás is beépül óvodai nevelésükbe változatos és kreatív téma hetek és programok, kirándulások szervezésével.

Az óvoda épületében három részben osztott csoport működik. Óvodánk dolgozói elhivatottak a természet- és környezetvédelem fontossága iránt. Csoportjainkat környezettudatosan „Pille”, „Gomba”, „Katica” csoportoknak neveztük el. A csoportszobák berendezési tárgyai esztétikusak, elrendezésük kellemes, barátságos, az ott dolgozók kiegyensúlyozott, gyermekközpontú szemléletű személyiségét tükrözik. Több funkciót szolgálnak, az étkezések és a pihenés helyszíne is.

A természetes anyagokban tárolt játékok sokszínű választéka biztosítja a gyermeki személyiség kibontakozását, a szabad játék felhőtlen megélését. Alapítványunk által, szülői támogatással, sikeres pályázatokkal jutunk hozzá újabb fejlesztő játékokhoz, ezáltal minden csoportszobában megfelelő minőségű és mennyiségű eszközzel tudunk hozzájárulni a nevelés színvonalának fejlesztéséhez.

Óvodánk elnyerte a „Madárbarát kert”, „Zöld óvoda”, „Biztonságos óvoda”, „Év állatvédő óvodája”, „A legszebb konyhakertek” – Magyarország legszebb konyhakertjei” 2021 évi programban: közösségi kategóriában óvodánk „Parasztkertje” címetet, melyekre nagyon büszkék vagyunk óvodás gyermekeinkkel és szüleikkel együtt.

Napirendünket úgy szervezzük, hogy lehetőség nyíljon minél több időt a szabadban tölteni, sétálni, kirándulni. Fontos számunkra a tapasztalatokon alapuló ismeretszerzés, építve a gyermeki kíváncsiság, rácsodálkozás örömeire.

A környezeti fenntarthatóságra nevelés nem korlátozódik „csak” a környezeti foglalkozásokra és a tervszerű, tudatos kezdeményezésekre, hanem komplexen áthatja az egész óvodai életet: benne van a spontán játékokban, az önkiszolgáló tevékenységben, az udvari élet pillanataiban, a beszélgetésekben, megfigyelő sétákban, kirándulásokban. Támaszkodunk a gyermekek családból hozott ismereteire, a családi kirándulások, nyaralások élményeire is. Ebben a folyamatban közösen veszünk részt - óvodai dolgozók, gyerekek és a szülők - egymást segítve, egymástól tanulva, a pozitív szemléletet közvetítve éljük óvodai életünket.

Játékos tevékenység formában átadott ismeretekre épülnek téma heteink. A hagyományápolás, Zöld jeles napok követése, megélése éves tervezésünk alapja. Az óvoda jeles napjainál figyelembe vesszük a helyi sajátosságokat, az óvoda hagyományait, a szülők elvárásait és a pedagógusok érdeklődési körét.

A József téri „Faházás” óvoda sajátos programjai:

- Őszi udvarrendezés - Takarítási világnap
- Papa – Mama nap, nyílt nap a nagyszülőkkel.
- Állatok világnapja
- Zene világnapja – zeneiskolások előadása
- Diós kalács, kenyérlángos sütése a Kenyér világnapján
- Márton napi vigalom, Márton napi lámpás felvonulás családtagokkal.
- Adventi első gyertyagyújtás a Pille csoportban.
- Farsang farka, Kisze égetése – téltemetés az óvodában.
- Húsvét, tojásfa díszítése, tojáskeresés.
- Költészet Napja – versmondó délelőtt.
- A Föld Születés napja, közös köszöntés a Katica csoportban.
- Ovi búcsú, az iskolába készülők búcsúja az óvodától és társaiktól.

Iskola utcai óvoda

Az Iskola utca 7. szám alatti telephelyünk eredeti óvodája 1906-ban épült. Ugyanezen a telken a régi óvoda mögötti udvar részre 1994-ben az akkori időknek megfelelő, új, korszerű óvodát építettek. 2020-ban egy nagy felújításra került sor, melynek során akadálymentesítés, nyílászáró csere, homlokzati szigetelés és festés, fűtéskorszerűsítés valamint napelem felszerelése valósult meg. Büszkék vagyunk arra, hogy városunkban óvodánk egyedülálló abban, hogy 1906-tól napjainkig a gyermekek nevelésének és oktatásának színtere.

Több család generációi jártak ebbe az óvodába, melynek összetartó ereje ma is érezhető. A szülők társadalmi munka keretében is szívesen, aktívan részt vesznek az óvodai életbe. Az épület a külvárosban helyezkedik el, családi házak között. Egyik erősségünk a csendes, forgalomtól mentes, tiszta levegőjű környezete, az általános iskola szomszédságában. Az iskolában dolgozó tanítókkal jó kapcsolatot ápolunk, gyermekeink 80%-a itt kezdi meg az első osztályt. Tornaszoba hiányában a középső- és nagy csoportosainkkal, heti rendszerességgel járhatunk az iskolai tornacsarnokba az irányított mozgásos játékok, tevékenységek végzésére.

2014 óta sószoba működik óvodánkban, melynek használata nem csak az óvodánkba járó gyerekek számára biztosított, hanem az egész város gyermekei számára nyitott.

Intézményünk három csoportos, melyekbe közel azonos korú gyermekek járnak. Az óvoda belső felépítése ideális. A csoportok külön terasszal, öltözővel és mosdó helyiséggel rendelkeznek. Csoportszobáink több funkciót töltenek be, a gyermeklétszámnak megfelelő nagyságúak és felszereltségűek. Mindhárom teremben légtisztító berendezések működnek, a gyermekek egészségének megóvása, a légúti megbetegedések megelőzésének érdekében.

Fontosnak tartjuk az ivóvíz minőségét is, így egy kis teljesítményű víztisztítót állítottunk üzembe. A gyermekeknek ivásra szánt vizét innen engedjük.

Óvodánk sajátossága még, hogy két udvara is van. Az első udvarban fűszer- és virágos kertet, valamint mezítlábas ösvényt alakítottunk ki. A parkosítás során, rovar- és madárbarát fákat, bokrokat ültettünk. Ennek a helynek kedves színfoltja még egy kis halas tavacska is, a benne élő halak etetése a gyermekekkel közösen végzett tevékenység.

A hátsó udvara és az udvari eszközök biztonságosak, megfelelnek a gyermekek változó testméreteinek, lehetőséget biztosítanak a mozgás- és játék igényük kielégítésére. A szabad levegőn való mozgáshoz mászóakák, hinták, homokozók, futóbiciklik, rollerek, labdák, különböző játék eszközök állnak a gyermekek rendelkezésére. Udvarunkban, ahol a gyerekek játszanak árnyékot adó nagyfák vannak. Öreg diófáink nemcsak árnyékot nyújtanak a nagy melegben, hanem az évszakok változásait is megfigyelhetjük, nyomon követhetjük fejlődését rügyezéstől a dió hullásáig. Egész évben megfigyelhető néhány madárfaj élete is. A fákon galamb fészkek, madárodú a cinegéknek, késő ősztől kora tavaszig madáretetőket helyezünk ki és kísérjük figyelemmel az ideérkező madarakat.

Tavasszal az ablakpárkányok és a balkon ládák felvirágoztatása évek óta városunk kertbarát egyesületének virágpalánta felajánlásaival és az „egy gyermek, egy palánta” programunkkal valósul meg.

2015., 2018 után 2022-ben harmadszor is elnyertük a **Zöld Óvoda** címet. Célunk a fenntarthatóságra nevelés erősítése. Kiemelt feladatunknak tartjuk a szülők bevonásával a környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítását, a környezettudatos életvitel és viselkedés formálását, a közvetlen természeti környezetünkkel és állatvilágunkkal, kapcsolatos ismeretekkel rendelkező, környezettudatos magatartású óvodások nevelését. Az óvoda

konyhakertjében, raklapokból kialakított magasságyásokban saját termesztésű zöldségeket, gyümölcsöket gondozunk, fogyasztunk. Az újrahasznosítás és a fenntarthatóság fontosságát tudatosítjuk és ehhez közösségünk a mindennapokban hiteles és követendő viselkedésformát mutat.

2017 óta **Madárbarát Óvoda** címet is elnyertük. A csoportok elnevezései is természet közeli gondolkodásmódunkat tükrözi. (Cinege, Fecske, Fülemüle) Ehhez kapcsolódóan 2016/2017. nevelési évtől zajlik óvodánkban **Madarászovi program**, havi rendszerességgel a Pullus Alapítvány természetvédelmi mérnöke, környezeti nevelője tart foglalkozásokat gyermekeinknek. A program célja, hogy a gyermekek az óvodai- és a terepi foglalkozások során testközelből ismerkedjenek meg a természet csodáival, saját tapasztalataik alapján működéséről vázlatos képet alkossanak és élményeik, ismereteik nyomán kialakuljon természeti környezetük iránti tisztelet. Hiszen a természettel való harmonikus kapcsolat kialakítása a jövő nemzedékek számára életbevágó. Az életre való felkészítés csak valóságos tevékenységeken keresztül valósulhat meg, gyermekeinket úgy neveljük, hogy „eszükkel értsék, szívükkel érezzék” ennek fontosságát. A Föld élőlényeinek, az állatok, tiszteletére, megbecsülésére, szeretetére, gondozására, ember és állat közötti kapcsolatra való nevelés a célunk. A csoportokban elhelyezett akváriumok is ezt a célt szolgálják.

Hagyományaink közé tartozik a szülővel közös programok:

- családlátogatás óvodába lépés előtt,
- anyás beszoktatás egyéni igényeknek megfelelően,
- Márton napi lámpás felvonulás a Kálvária-hegyre,
- tök faragás kézműves délután,
- karácsonyi mézeskalács sütése,
- anyák napi kézműves délután,
- nyílt napok: karácsonyi- és évzáró műsor.

Gyerekeknek szervezett programjaink:

- zeneiskolások előadásai, hangszer bemutatói (zene világnapja, adventi időszak, farsang, gyermeknap)
- szüret, saját eszközökkel való mustkészítés, helyi pincések pincéjében látogatás
- Mikulás az óvodában, Mikulás Péter műsora,
- farsangi bál, kische báb égetés
- buszos kirándulás az almás kertbe,
- gyermeknap, gyerekhét az óvodában,
- helyi színházi- és zenei előadások szervezése,
- séták a közeli családi gazdaságokba, idényszerű megfigyelések a kertekben,
- erdei óvoda szervezése a nagycsoportosok részére,
- húsvét, locsolkodás, tojás keresés.

Kossuth utcai Óvoda

A Kossuth utcai Óvoda 2018. őszén nyitotta meg újra kapuját a város óvodáskorú gyermekei előtt. A belvárosban helyezkedik el, ugyanebben az épületben kap helyet az igazgatás, itt intézhetik a szülők gyermekükkel kapcsolatos adminisztratív feladataikat.

2022 őszétől már három részben osztott csoporttal működünk. A pályázati és önkormányzati forrásból felújított épület akadálymentesített, energiatakarékos és jól felszerelt. Új tetőt és napelemet 2020-ban kapott. A tágas, világos csoportszobák összesen 80 gyermek befogadására alkalmasak. A kiszolgáló egységeken kívül itt található egy többfunkciós logopédiai - fejlesztő szoba, mely a szülői fogadó óráknak is helyet ad. Mindegyik csoportszobának egyéni arculata van, tükrözi az ott dolgozók egyéniségét, maximálisan szolgálják a gyermekcsoportok kényelmét, biztonságát, megfelelő környezetet biztosítanak a játékra, mozgásra, tanulásra, étkezésre és alvásra. A bútorzat új, esztétikus, a kiegészítők tekintetében a természetes anyagokat részesítjük előnyben. Minden csoportnak saját öltözője, mosdója van, mely lehetővé teszi a gondozási feladatok kényelmes elvégzését. A gyermeki tevékenységet szolgáló tárgyi, szakmai eszközök az óvodapedagógusok kreativitásának, sokoldalúságának köszönhetően megfelelő számban, minőségben állnak rendelkezésre.

Az újra nyitásra kialakított udvaron az előírásoknak megfelelő uniós fa- és fémjátékokat használhatnak a gyermekek, ahol változatos mozgás- és játéklehetőségeket biztosítunk számukra. Kialakításra került virágágyás és magas ágyás a közös kertészkedéshez, és babaházak a szerepjátékokhoz. Komposztálóval is rendelkezünk, mely jó szolgálatot tesz a tavaszi virágládák és zöldségágyások felfrissítésénél. Öreg dió-, és platánfánk nemcsak árnyékot nyújt a nagy melegben, hanem az évszakok változásait is megfigyelhetjük, nyomon követhetjük általuk. A különböző forrásokból folyamatosan bővítjük eszközeinket.

Óvodai életünkben a részben folyamatos életszervezés során lehetőséget adunk arra, hogy a témahetek felajánlott tevékenységei közül - játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, zene, anyanyelv, matematika, mozgás, kísérlet, megfigyelés- a gyermekek szabadon választhassanak. Támogató környezetet biztosítunk és fontosnak tartjuk, hogy a tanulási tevékenységeket a gyermekek örömmel és önként vállalják. Lehetőséget adunk az élményt nyújtó tevékenységek közötti váltáshoz és gazdag tárgyi környezetet kínálunk fel. A környezeti nevelést, mozgást és a játékoságot előtérbe helyezzük. A természet szeretetére kívánjuk nevelni a gyermekeket, természet közeli élettel, a természet, a környezet szeretetének bemutatásával, példát mutatva számukra. Ezért is csatlakoztunk az Iskolakert, Óvodakert országos Programjához. Az ovi-kertben játékos módon, a közvetlen tapasztalatszerzés módszerével ismertetjük meg a gyermekeket a kertészkedés mozzanataival, a kertben folyó munkával. A gyermekek ismereteket szereznek a különféle zöldségek és gyümölcsök fajtáiról, ééréséről. Számukra igazi sikerélmény, amikor a saját maguk által ültetett és gondozott palántáról szüretelhetik le a vitaminban gazdag zöldséget és gyümölcsöt, és azt azonnal el is fogyaszthatják.” (Óvodakert Program) Óvodai nevelésünkben kiemelt jelentőségű a gyermekek környezettudatos nevelése, városunk, helyi kultúránk, hagyományaink megismerése, őrzése, az anyanyelv és a hazaszeretet ápolása. Lehetőséget biztosítunk hittan foglalkozásokon való részvételre is. Nagycsoportban az irányított mozgásfejlesztést az általános iskola tornatermében valósítjuk meg heti rendszerességgel.

Nevelőtestületünk és alkalmazotti közösségünk jól képzett, nagy szakmai gyakorlattal rendelkező nevelő közösség. Dolgozóink gyermekszeretete, gondos figyelme, együttérzése, segítőkészsége, önzetlensége, személyes példamutatása jó alapot teremt a program megvalósításához.

Hitvallásunk: Érték és minőség az óvodapedagógiában, hagyomány és innováció a mindennapokban.

Érték:

- hogy a városban élő családok gyermekeit neveljük, fejlesztjük, szeretjük nap, mint nap;
- hogy szakmai munkájukra igényes, elhivatott óvodapedagógusai, dajkái és pedagógiai asszisztense a jövő pedagógusainak neveléséért és a hivatás szeretetének átadásáért is sokat tettek és tesznek;
- azok a még mindig működő innovációk, amelyek az itt dolgozó pedagógusoktól is indultak:
  - „Játék, játékba épített tevékenységek – sajátos tevékenységszervezési modell” című „Jó gyakorlat” alkalmazása.
  - A folyamatos életszervezés beindítása.
  - A Kompetencia Alapú Óvodai nevelés bevezetése, integrálása
  - Zöld szemlélet
  - Óvodakert Program
  - A néptánc, népzene megjelenítése a mindennapokban.
  - A sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése: másság elfogadása a csoportba járó gyermekek érzékenyítésével.
  - A „kiszebáb” kitáncoltatása, majd elúsztatása a Dunán.
  - „Az egy gyerek, egy palánta” óvodaszépítés gondolata.
  - A „Kékszalag” futás.
  - Erdei Óvoda a Duna-parton

Minőség:

- A pedagógiai módszerek megválasztásánál. A tevékenység alapú programot élménypedagógiával, drámapedagógiai elemekkel, a hagyományok ápolásával, újra gondolásával, a komplex mozgásfejlesztéssel, a környezetünk szeretetére neveléssel tesszük még gazdagabbá.
- Nyitottak vagyunk új utak, lehetőségek felé. Pedagógiai és nevelő munkánkba így jelen van a Zöld Óvoda Program, a Boldog Óvoda Program, a Biztonságos Óvoda és az Óvodakert Program is.

A Kossuth utcai Óvoda 2017-től Boldog Óvoda, 2020-tól Biztonságos Óvoda, 2021-től Zöld Óvoda és Örökös Boldog Óvoda címmel büszkélkedhet. 2022 szeptemberétől az Óvodakert Program bevezetését kezdtük meg.

A Kossuth utcai Óvoda sajátos programjai, hagyományai

- Szüret az óvodában, a szüret hagyományai.
- Népmese világnapja
- Zene világnapja

- Idősek világnapja
- Állatok világnapja
- Kenyér világnapja
- Márton nap
- Adventi készülődés: Mikulásvárás, Karácsony
- Farsang
- Kiszézés
- Március 15.
- Húsvét
- Költészet napja
- Föld napja
- Anyák napi köszöntés
- Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása
- Gyerek nap, gyermek hét
- Barkács délután
- Lucázás
- Víz világnapja – „Kék szalag” futás
- Locsolkodás
- Pünkösödölés
- Nagymamák napja
- Erdei Óvoda a Duna-parton

1.2 Személyi- és tárgyi feltételeink

Óvodapedagógusok végzettsége:

Végzettség	Jókai utcai Óvoda	József téri Óvoda	Iskola utcai Óvoda	Kossuth utcai Óvoda
Óvodapedagógus	10	4	5	5
+ tanító	2	1	-	1
+ gyógypedagógus	1	-	-	1
+ drámapedagógus	1	-	-	-
+ közoktatás vezetői szakvizsga	2	-	-	-
+ fejlesztőpedagógus	-	-	1	-
+ gyógytestnevelő	-	1	-	1
+ nyelv-, és beszédfejlesztő	1	-	-	-
+ óvodavezető szakvizsga	-	-	-	2

A munkát közvetlen segítő munkakörben foglalkoztatottak végzettsége:

Végzettség	Jókai utcai Óvoda	József téri Óvoda	Iskola utcai Óvoda	Kossuth utcai Óvoda
Dajka	4	3	3	3
+ érettségi	3	2	2	2
Pedagógiai asszisztens	1	3	2	2
Gondnok	-	-	-	1
Takarító	-	1	1	1

Az óvodapedagógus és a dajka együttműködése:

A tevékenységközpontú óvodai program megvalósítása során a dajkák munkája az óvodapedagóguséval összehangoltá válik. Óvodánkban a dajkákat a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. Valamennyien szakképzettek. Részükről a segítség legyen egyre tudatosabb. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőttnek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével, hatást gyakorol a kisgyermekre. Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vegyen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően. Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani.

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a dajka munkája is hozzátartozik. Célunk az óvónői és a dajkai munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében, és a dajkák nevelőpartneri rangra emelése.

Programunkban konkrétan körül határoljuk azokat a feladatokat, amelyeknél számíthatunk, a segítségükre egyértelművé tesszük számukra, hogy mely pedagógiai kérdésekben van véleményezési, mely pedagógiai kérdésekben van döntési jogkörük.

A dajka kompetens szerepköri feladatai:

- Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése.
- A gyermekekről kapott információk óvodapedagógus felé való továbbítása.
- Névre szóló, hitelesített munkaköri leírások önálló, szakszerű alkalmazása, teljesítése.
- A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.
- Saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése.
- Lelki egészségének védelme.
- Az óvónő útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket.
- Segítse a gyermekek tevékenységét, de ne csinálja meg helyettük.
- Válgék igényévé a továbbképzésen való részvétel.
- Gyakorlati képzésben is részt vesznek, meglátogatnak más óvodát és tapasztalatokat szereznek az ott folyó nevelőmunkáról.

- Közreműködik az óvodában szervezett programok lebonyolításában.
- Az óvodán kívüli foglalkozások helyszíneire, sétákra, kirándulásokra kíséri a gyermekeket.
- Tevékenyen részt vesz a gyermekek öltözködési, étkezési szokásainak kialakításában (pl. terítés, evőeszköz használata)
- Ellenőrzi a gyermekek higiénés és önkiszolgálási tevékenységét, szükség szerint korrigál.

Az óvodapedagógus és a pedagógiai asszisztens együttműködése:

Támogató segítséget nyújt a csoportokban a pedagógiai munka hatékony és eredményes megvalósításában, a napi nevelési folyamatok zavartalan ellátásában. Változatos és sokrétű tevékenységet lát el. Közvetlen kapcsolata van a gyermekekkel, részt vesz a szokás- és szabályrendszer elmélyítésében, és a csoportok életének szervezésében. Az óvodapedagógusok útmutatásai alapján együttműködik a nevelésben.

Pedagógiai asszisztens szerepköri feladatai:

- Részt vesz csoportos megbeszéléseken, értekezleteken.
- A megszerzett ismeret és tudásanyag gyakorlati munkájába való beépítése.
- Közreműködik az óvodában szervezett programok szervezésében, lebonyolításában.
- Az óvodán kívüli foglalkozások helyszíneire, sétákra, kirándulásokra kíséri a gyermekeket.
- Felügyeli a rábízott gyerekeket, vigyáz a testi épségükre.
- Tevékenyen részt vesz a gyermekek öltözködési, étkezési szokásainak kialakításában (pl. terítés, evőeszköz használata).
- Ellenőrzi a gyermekek higiénés és önkiszolgálási tevékenységét, szükség szerint korrigál.
- Az óvodapedagógus irányításával közreműködik a játékba integrált nevelésben (egyéni fejlesztés, differenciálás, együtt játszás).
- Közreműködik adminisztrációs teendők ellátásában.
- Részt vesz a dekorálásban és az eszközkészítésben.

1.3 A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési

intézményekben történő végrehajtásáról - 2011. évi CLXXIX. Törvény a nemzetiségek jogairól - 1997. évi XXXI. tv. a Gyermek védelemről és gyámügyi igazgatásról

- 2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az óvoda hatályos Alapító Okirata

2. Gyermek-, óvoda- és pedagóguskép

Gyermekkép

A gyermek, fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek.

A 3-7 éves gyermek elsődleges tevékenysége a játék, melyen keresztül szeretetteljes, családi légkörben, egyéni adottságainak megfelelően fejlődik, így képessé válik az őt körülvevő világ tevékeny megismerésére és abban való eligazodásra.

Az óvodás gyermeknek életkori sajátosságai és egyéni igényei alapján szükségletei vannak. Testi szükségletei a gondozás, a táplálkozás, a tisztálkodás, az öltözködés, a mozgás, a pihenés. Leleki szükségletei a szeretet, az érzelmi biztonság, a türelem, a megértés, az elfogadás, és a tisztelet. Jellemzője a nagyfokú kíváncsiság, mellyel a szűkebb és tágabb környezetét fedezi fel. A természetes érési folyamatok egészülnek ki az óvodai tudatos személyiségfejlesztés és nevelés során.

A Pedagógiai Program megvalósításával az **óvodáskor végére** olyan gyermekeket kívánunk nevelni, akik **várható jellemzője:**

- az érzelmekben gazdag gyermekkor,
- a testi, lelki egészség és edzettség,
- az összerendezett, harmonikus mozgás,
- a nyitottság, érdeklődés, motiváltság,
- a kreativitás,
- az önállóság,
- a tiszta, kifejező beszéd,
- a differenciált érzékelés és észlelés,
- a kialakult testséma, én-tudat és téri tájékozottság,
- a tanulás alapját képező szándékos figyelem, feladatértés, feladattartás, és feladattudat,
- a környezettudatos magatartás,

- az együttműködési képesség társakkal, felnőttekkel,
- a másság elfogadása.

Óvodakép

Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Nevelésünk során biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit. Óvodai nevelésünk gondoskodik a gyermeki közösségben végezhető sokszínű- az életkornak és fejlettségnek megfelelő- tevékenységekről, különös tekintettel a szabad játékra, ahol a gyermek játszik és a körülötte levő világgal így ismerkedik – rácsodálkozik, élményt szerez, megtapasztal.

Óvodánk az Alapító Okiratában és az Országos Óvodai Alapprogramban meghatározott alapvető óvodai funkciók ellátását valósítja meg, melyek a következők:

- óvó, védő,
- szociális,
- nevelő és személyiségfejlesztő funkciók.

Az óvoda közvetlenül segíti az iskolai beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését és a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakulását.

Bevándorló, más nemzetiségi gyermekek nevelése esetén biztosítja az önazonosság megőrzését és ápolását, nyelvi nevelését, multikulturális nevelésen alapuló integrációját.

Az óvoda nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

Kiemelt pedagógiai feladatunk az óvodáskorú gyermekek teljes személyiségének fejlesztése, korszerű ismereteink segítségével, képességeiknek, készségeiknek kialakítása és bővítése. Szellemileg, erkölcsileg és testileg is egészséges nemzedéket kívánunk nevelni.

Pedagógiai munkánk során alakítjuk, formáljuk a ránk bízott gyermekeket, megmutatjuk a világot olyannak, amilyen és lehetőséget biztosítunk arra, hogy egyéni képességeiknek megfelelően tevékenykedhessenek. Nevelési elveinket, a környezetből fakadó lehetőségeket és korunk elvárásait igyekszünk összhangba hozni, megvalósítani. Fontosnak tartjuk a gyermek megismerésén alapuló egyéni fejlesztést, ezzel összefüggésben a szülőkkel való tartalmas együttműködést, a családi, érzelmi biztonságra épülő óvodai nevelést.

Pedagóguskép

A tevékenységközpontú óvodai nevelés az óvodapedagógust kulcsfontosságú szereplőnek tekinti a nevelési folyamatban. Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike, ezért az óvodapedagógusnak azonosulást indukáló szerepe van. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mit és hogyan mondunk, kifejező, szép magyar beszéddel, miként viselkedünk, hogyan öltözködünk. Különösen 3-4 éves korban meghatározó a pedagógus személyisége, hiszen kezdetben a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá legközelebb álló felnőtt kedvéért. Sok múlik

tehát azon, milyen értékeket preferálunk. Programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széleskörű módszertani szabadságának érvényesülését, támogatja innovatív törekvéseiket.

Az óvodában még 6-7 éves korban is igénylik a gyermekek a gyakori simogatást, szeretgetést, ölelést. A gyermek és az óvodapedagógus aktív együttműködése a felnőttől is másfajta beállítódást, viselkedést igényel. El kell fogadnia, hogy nemcsak ő irányíthatja a gyermeket, hanem a gyermek is hat rá. Kapcsolatuk aktív és kölcsönös. Ez a pedagógusi magatartás feltételezi az önállóság, rugalmasság, döntési képesség, helyzetfelismerő képesség meglétét. Tudomásul kell vennünk, hogy olyan nevelő képes a gyermeket az életre, az önálló gondolkodásra serkenteni, aki maga is rendelkezik ezekkel a képességekkel.

3. Óvodai nevelésünk alapelvei, célkitűzései:

Alapelvünknek tekintjük, hogy:

- a gyermeket - mint fejlődő személyiséget - szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg,
- a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátránycsökkentő szerepet töltenek be,
- az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és a gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesüljön színvonalas nevelésben.

Célunk olyan érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes óvodai légkör megteremtése, mely segíti a gyermek testi, szociális és értelmi képességeinek egyéni alakítását a gyermeki közösségben végezhető sokszínű tevékenység biztosításával.

Feladatunknak tekintjük:

- a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság felkeltését, ébrentartását, és kielégítését a kreativitás előtérbe helyezését,
- a kölcsönös bizalom kiépítését a gyermek, a család és az óvoda alkalmazottai között,
- a családok segítését, erősítését és a nevelési attitűdök összehangolását,
- hogy váljanak képessé együtt cselekedni, együttműködni társaikkal és a felnőttekkel,
- az életkori sajátosságokból fakadó szabad mozgás feltételeinek megteremtését (mozgásigény kielégítése) és a megfigyelésen alapuló mozgásfejlesztést,
- hogy a gyermek tapasztalja meg az őt körülvevő társadalmi és természeti környezetet a szabad játékon keresztül,
- tiszta, választékos, magyar beszéd közvetítését a gyermekek és a családok felé, beépítve a mindennapi szóhasználatba,
- az anyanyelvi fejlesztést és a kommunikáció különböző formáinak alakítását – beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel - az óvoda nevelőtevékenységében,

- a sajátos nevelési igényű gyermekek integrálását, a hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek felzárkóztatását és esélyegyenlőségük megteremtését, a tehetségigéretnek felfedezését és gondozását,
- a gyermekek képességeinek kibontakoztatását változatos, játékba integrált tevékenységeken keresztül, élményhelyzetekben való ismeretnyújtással, építve a már meglévő tapasztalataikra, ismereteikre,
- a helyes életritmus és a megfelelő napirend kialakítását az óvodai nevelés keretei között,
- az egyéni, differenciált bánásmódot, amely minden gyermeket megillet,
- az óvodáskorú gyermekek környezettudatos viselkedésének alakítását, magalapozását.

4. Az óvodai nevelés általános feladatai:

Az óvodai nevelés feladata az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása,
- az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés,
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1 Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvoda tereit, helyiségeit úgy alakítjuk és rendezzük be, hogy biztosítsuk a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezetet. Programunkban nagy jelentőséggel bír a gyermekek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése. Munkánk során feladatunk a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése, a gyermekek testi képességének fejlesztése. A tevékenységek során nagy hangsúlyt fektetünk az egészségvédelemre, annak megóvására, megőrzésére. Az egészséges életmód, a testápolás, a tisztálkodás, az étkezés, különösen a magas cukortartalmú ételek és italok, a magas só- és telítetlen zsír-tartalmú ételek fogyasztásának csökkentése, a zöldségek és gyümölcsök, illetve tejtermékek fogyasztásának ösztönzése, a fogmosás, az öltözködés, a pihenés, a betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása.

Életritmus:

A napi életritmus, a rendszeresen, megszokott időben végzett tevékenységek visszahatnak az életfolyamatokra. Az egészséges életritmus, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása, levegőzés – mozgás – pihenés - játéktevékenység megszervezése hangsúlyos programunkban. Lényeges eleme a folyamatosság, rendszeresség, kötetlenség,

választhatóság, átjárhatóság a tevékenységek biztosítása során. A helyes életritmus kialakítására minden gyermeknél törekednünk kell, a szokások, szabályok kialakításához hosszabb idő szükséges, a gyermek egyéni képessége, adottsága, fejlettsége meghatározó.

Feladatunk:

- Az életkori sajátosságoknak megfelelő óvodai életritmus kialakítása a napirend és a heti rend segítségével.

Mozgás:

A mozgás az egész óvodai életet átszövi. A csoportszobák és az óvodai udvarok megfelelő kialakítása - adottságaikhoz mérten - lehetővé teszik a gyermekek testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítését. A játszóhelyek kialakítottak, homokozók, mászóakák biztosítják a különböző mozgásos tevékenységeket. Csoportos kirándulásokat, sétákat szervezünk az óvoda környékén.

Mindennapos testnevelés, testmozgás

Célunk:

- a gyermekek egészséges testi- és lelki fejlődése,
- a rendszeres mozgás megszeressék (mindennapos testnevelés, játék, sportnapok),
- fejlett mozgáskultúrával rendelkezzenek.

Feladatunk:

- változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető mozgásos lehetőségek biztosítása,
- a napi tevékenység részeként frissítő mozgás- lehetőség szerint a szabadban,
- a mozgásos eszközök biztonságos használatának életkori szinten történő megismertetése,
- hely, idő és eszköz biztosítása a gyermekek kötetlen, spontán, természetes mozgásához
- a közös mozgás örömeinek átélése,
- egyéb változatos mozgáslehetőségek felkínálása,
- családok bevonása a sportos programokba.

Testápolás, öltözködés:

Az egészséges életvitel kialakítása már óvodába lépéskor elkezdődik. Nagy hangsúlyt fektetünk a testápolási szokások kialakulására, az igényesség alakítására. Fontos, hogy minden tevékenység megszervezésénél elegendő időt, nyugodt, türelmes légkört biztosítsunk. A hátrányos, szociokulturális körülmények közül érkező gyermekeknél nagyon fontos a példamutatás, az állandó szóbeli megerősítés. Figyelembe vesszük, hogy a gyermekek az egyéni fejlődési ütemüknek megfelelően jutnak el a személyes gondozottság igényéig.

A személyi higiéné szempontjából fontosnak tartjuk saját felszerelésük használatát (törölköző, fésű, fogkefe, fehérnemű), a naponta többszöri kézmosást, a fogmosást, a papír zsebkendő

használatát, a WC – papír és WC – használatot. A gyermekek öltözködése réteges és időjárásnak megfelelő legyen, mely a saját igényeiket szolgálja. A csereruhát, tornaruhát a szülők biztosítják.

A környezeti higiénia nevelés magában foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőzését, az ivóvíz higiéniját, a helyes fűtés, világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, az eszközök, helyiségek tisztaságát. Mindezek az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűek, és nagy jelentőségük van a kisgyermekek személyiségfejlesztésében.

Táplálkozás:

A gyermekek az óvodában napi háromszor- tízórai, ebéd, uzsonna- étkeznek, a korán érkező gyermekek számára biztosítjuk a reggelizés lehetőségét. Az étrendről a szülőket tájékoztatjuk. A speciális étkezést igénylő gyermekek ellátását biztosítja a saját konyhánk, kivéve a glutén mentes ételeket. A táplálkozási szokások alakítása folyamatos. Az esztétikus terítés, az ételek tálalása, a naposság része a napi életritmusnak. Nyugodt légkört, elegendő időt biztosítunk az étkezésekhez, az óvónőnek modell szerepe van ebben is. Minden tevékenységet tudatos, pontos szóbeli megerősítés kíséri. A tízórai és uzsonna megszervezése folyamatos formában történik. Rendszeresen készítünk a gyerekekkel közösen gyümölcssalátákat, zöldségtalakat.

Az étkezés során az élettani szükségleteknek megfelelő minőségű és tápértékű ételeket biztosítunk. Az egészséges táplálkozás érdekében együttműködünk az étrendet összeállító szakemberrel. Az óvodai ételmezés nem biztosítja a gyermekek számára az egész napra szóló tápanyag szükségletét, ezért tájékoztatjuk a szülőket a reggeli és az esti étkezés fontosságáról.

Célunk:

- A gyermekek minél több gyümölcsöt, zöldségfélét és vizet fogyasszanak.
- Étkezzenek kulturáltan.
- Ismerkedjenek egészséges ételekkel, új ízekkel.

Feladatunk:

- Az étkezési szokások, szabályok kialakítása és megerősítése.
- Gyümölcs- és zöldségnapok szervezése, megvalósítása.
- Az egész napos vízfogyasztás biztosítása.
- Egészség hetek szervezése.
- A gyermekek számára új ételek, ízek megismertetése.

A lelki, mentális egészség fejlesztése

Fontosnak tartjuk a mentális egészséget építő tényezők erősítését (minőségi környezet, önértékelés, érzelmi feldolgozás, megküzdési készség, társas részvétel), és a mentális egészséget romboló tényezők kiküszöbölését (deprimált környezet, érzelmi abúzus, érzelmi közöny, stressz, kirekesztés) az óvodai nevelés egészében.

Célunk:

- a gyermek jól érezze magát saját környezetében,
- személyisége pozitív irányba fejlődjön.

Feladatunk:

- Biztonságos környezet, a megfelelő életritmus kialakítása.
- Szeretetteljes, nyugodt légkör, az érzelmi biztonságot nyújtó környezet biztosítása.
- Örömteli tevékenységek biztosítása.
- Társas kapcsolatok erősítése, a közösség formálása.
- Önértékelés fejlesztése, önbizalom erősítése.
- A gyermek személyre szabott megsegítése (egyéni bánásmód).
- A játék és a mese általi szorongásoldás.
- Pozitív attitűdök erősítése az elfogadás, a befogadás és az inkluzív nevelés megvalósulása érdekében.
- Mintaadás a konfliktuskezeléshez egyéni és társas szinten.

Pihenés:

A rendszeres délutáni pihenés elengedhetetlenül fontos az egyenletes, kiegyensúlyozott fejlődéshez. A csoportszobáink többfunkciót látnak el, az ebéd utáni pihenés is itt történik. Nyugalmat, csendet, megfelelő szellőztetést, sötétítést biztosítunk. A délutáni pihenés előtt mesét mondunk, figyelembe vesszük az egyéni alvási igényeket, az alvási szokásokat tiszteletben tartjuk. A felnőtt jelenléte a pihenés alatt elengedhetetlen, a gyermekek nem maradhatnak egyedül.

Az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermekek ellátása

A nevelési-oktatási intézmény vezetője az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek részére abban az időtartamban, amikor az óvoda felügyelete alatt áll, az 1-es típusú diabéteszrel élő gyermek szülőjének kérelmére, a gyermekkori diabétesz gondozásával foglalkozó egészségügyi intézmények szakmai iránymutatása alapján speciális ellátást biztosítja.

Az intézmény vezetője a pedagógus vagy érettségi végzettséggel rendelkező, nevelő-oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottja számára a Nemzeti Köznevelési Törvény 62.§ (1a) bekezdés szerinti esetben és módon előírhatja

- a vércukorszint szükség szerinti mérését,
- szükség esetén, orvosi előírás alapján, a szülővel, más törvényes képviselővel, a megadott kapcsolattartási módon egyeztetve, az előírt időközönként a szükséges mennyiségű inzulin beadását.

Betegségmegelőzés:

A betegségek megelőzésében fontos a családdal való együttműködés, kommunikáció. Már az első családlátogatáskor információt gyűjtünk a gyermekek egészségi állapotáról. A betegségmegelőzés céljából sokat tartózkodunk a szabad levegőn. Figyelembe vesszük a gyermekek egyéni igényeit (réteges öltözködés). Felhívjuk a gyerekek figyelmét arra, hogy ők mit tehetnek a betegségek megelőzése érdekében. Pl. helyes technikával mossanak kezét, az időjárásnak megfelelően öltözzenek, használják rendeltetésnek megfelelően a papírzsebkendőt, helyes technikával mossanak fogat. Fontos a Házirend azon pontjának betartása, hogy beteg gyermek nem jöhet a közösségbe.

A védőnők alkalmanként tisztasági szűréseket végeznek. Évente egyszer a nagycsoportokban fogorvosi szűrésre kerül sor. Az egészséges életmódra nevelést témahetekben is feldolgozzuk az év folyamán, melynek elemei az egészséges táplálkozás, az öltözködés, az orvos, fogorvos, védőnő munkájának megismerése, a környezetünk tisztán és rendben tartása. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül a szociálisan hátrányos gyermekeket sem, rájuk fokozottan nagy figyelmet fordítunk mind egészségük megőrzése, mind táplálkozásuk, öltözködésük szempontjából. Ezeknél a gyerekeknél nagyon fontos a helyes életritmus kialakítása. Szükség szerint külső szakemberek bevonásával- gyermekorvos, védőnők- biztosítjuk a gyermekek megfelelő ellátását. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek esetében óvodánk együttműködik az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás:

A 20/2012. EMMI rendelet alapján a nevelési intézményben a nyitvatartási időben biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét, figyelemmel a baleset-megelőzés szempontjaira. Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, a foglalkozások során a nevelési intézmény sajátosságaira figyelemmel ki kell alakítani a gyermekekben a biztonságos intézményi környezet megteremtésének készségét, át kell adni az életkori sajátosságok figyelembevételével az alapvető baleset-megelőzési ismereteket. Fejleszteni kell a gyermek biztonságra törekvő viselkedését.

Nagyon fontos az óvoda minden, gyermekek által használt helyiségében a balesetmentes környezet kialakítása. Feladatunk felhívni a gyermekek figyelmét a játékok és eszközök rendeltetészerű használatára, a veszélyforrásokra (pl. mosdóhasználat során, barkácsolás, konyhai vagy sporteszközök használatánál, közlekedésnél stb...) Minden csoportnapló tartalmazza a csoportra jellemző óvó-védő szabályokat is.

Alkalmasszerűen a szülőket is tájékoztatjuk és kérjük, hogy partnerként ők is erősítsék meg a helyes viselkedést gyermekükben a biztonságos óvodai környezet érdekében.

A dolgozók elhivatottak a baleset megelőzés, elsősegélynyújtás terén, a meglévő ismereteiket rendszeresen szakemberek segítségével frissítik.

A csoportszobában:

Lényeges a játéktérben való szabad közlekedés, hogy a bútorok és a játékok elhelyezése olyan legyen, hogy a gyerekek könnyedén el tudják érni, egyedül le tudják venni, amit szeretnének. Az áramforrások kialakítása legyen biztonságos. Rendkívül fontos, hogy a gyerekek folyamatosan felnőtt felügyelete alatt álljanak.

A mosdóban:

A balesetek elkerülése miatt lényeges, hogy a járólap ne legyen túl vizes, fokozottan ügyeljünk a szárazra törlésre a csúszásveszély miatt. A gyerekeket tájékoztassuk a helyes viselkedésről: ne fröcsköljék ki a vizet, ne öntsék mellé az öblítő vizet, ne fogják be a csapot stb.

Az udvaron:

Udvari játék során sok veszélyes helyzet adódhat. Az időközben keletkező baleseti forrásokat azonnal - ha ez nem lehetséges- minél hamarabb megszüntetjük, a hibás játékeszközöket kicseréljük, vagy kijavítjuk.

Időről- időre felhívjuk a gyermekek figyelmét a veszélyre és erősítjük bennük a helyes viselkedést egymás testi épségének megóvása érdekében. Ügyelünk a szabályok betartására, a konfliktushelyzetek erőszakmentes megoldására.

Külső helyszínen tartott foglalkozás, kirándulás alkalmával a fentiekben leírt szabályok az irányadók.

Baleset esetén jegyzőkönyvben rögzítjük a történeteket. Az elsősegélynyújtás minden alkalmazottnak feladata, orvosi segítséget a sérülés mértékétől függően veszünk igénybe. A szülő tájékoztatása minden esetben kötelező. Elsősegélynyújtó hely és felelős kijelölése minden épületben megvalósul. Az elsősegélydoboz tartalmának rendszeres ellenőrzése a felelős feladata.

Szenvedélybetegségek, viselkedési függőségek megelőzése:

Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat.

Dohányzás: A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvoda alkalmazottainak. (Lásd.: Házi rend)

Mobiltelefon és számítógép mintaértékű használata.

Bántalmazás, erőszak megelőzése:

„A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.” (WHO)

Az óvoda feladata, hogy ha elhanyagolás, bántalmazás és/vagy erőszak jeleit tapasztalja akkor éljen a jelzőrendszerrel és a megfelelő szakemberek bevonásával tárja fel a problémát. Ezzel összefüggésben kötelessége, hogy közreműködjön a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Igényévé válik a higiéniai szabályok betartása.
- Önálló a tisztálkodásban, a tisztálkodási eszközök megválasztásában és használatában, a WC használatában, fogápolásban, öltözködésben, helyes sorrendjének megválasztásában, önkiszolgáláskor, mindennapi szükségletei kielégítésében, a kimert étel mennyiségének megítélésében, a hőmérsékleti viszonyoknak megfelelő ruházat kiválasztásában,
- Megfelelően használja: az evőeszközöket, egyéb eszközöket, a környezetük tisztántartására szolgáló eszközöket.
- Tud cipőt fűzni, kötni, gombolni, teríteni, hajtogatni, ajtót nyitni-csukni, csendesen közlekedni, lépcsőn járni, természetes ülő testtartással asztal mellett ülni, szükségleteit késleltetni, rendet tartani maga körül.
- Ismeri: a kulturált étkezés szokásait (csukott szájjal rág, ügyel a tisztaságra), a zsebkendő használat módját, szükségességét, ruházata tisztántartási lehetőségeit, az egészséges életmód alapjait.
- Alakulóban: környezettudatos magatartása.
- Segít: a környezet tisztántartására, a rend megőrzésére irányuló tevékenységekben, a kisebbeknek a különböző (önellátó és egyéb) tevékenységekben.
- Eljut: az első alakváltozáshoz (testarányok, fogváltás), összerendezettebb mozgáshoz, a testi szükségleteik szándékos irányításáig.
- Szívesen kezdeményez és vesz részt mozgásos játékokban.

4.2 Érzelmi, erkölcsi és értékorientált közösségi nevelés

„Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet, a szülőföldről és családjához való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.”

Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családias, gondoskodó légkört alakítunk ki, hogy a gyermekeket óvodába lépéskor, az óvodai élet során kedvező érzelmi hatások ériék.

A beszoktatás, befogadás időszaka meghatározza a gyermekek érzelmi kötődését. A beszoktatás előkészítését a szülői igényekkel összhangban szervezzük. Lehetőséget biztosítunk, hogy a szülő a gyermekkel együtt ismerkedjen az óvodával, (óvodai nyitogató napok) az

óvodapedagógussal, a dajkával, az új környezettel. Figyelünk arra, hogy a beilleszkedés lehetőleg zökkenőmentes legyen a tevékenységek folyamatában.

Meghatározó eleme, alapja az érzelmi nevelésnek az óvodapedagógus és a szülői ház között kialakuló jó kapcsolat, a nyitottság a család felé, mely kölcsönös bizalmon alapul. Nevelésünk során figyelembe vesszük a családok sajátosságait, szokásait. A különböző tevékenységek, élmények során a gyermek megismeri szűkebb és tágabb környezetét, megismeri lakóhelyének szokásait, hagyományait, értékeit, abban el kell, hogy tudjon igazodni, s a későbbiek során ez lesz a hazaszeretet, a szülőföldhöz, lakóhelyéhez kötődésének az alapja.

Az élet első 6-7 éve meghatározó. Erős az indulati töltés, élmény- és érzelem vezéreltek a gyermekek. Az óvodapedagógus mint a gyermek számára, modellértékű, és a gyermeki magatartás szempontjából a megerősítés eszköze. Igen fontos ezért az érzelmi támaszt nyújtó pozitív nevelői attitűd.

Jelentős közösségformáló szerepe van az állandó személyes kapcsolatoknak, a beszélgetéseknek, a metakommunikációnak. Az óvoda minden dolgozójának legyen mintaértékű kommunikációja, bánásmódja, viselkedése.

A társas kapcsolatok formálják a gyermeki személyiséget, érzelmi többletet biztosítanak. Ez az első lépcsőfok a gyermekek számára a társadalomba való beilleszkedésnek. A szocializáció szempontjából fontos a közös élményekre épülő felajánlott tevékenység- mely lehet páros, mikrócsoportos, vagy csoportos – a gyermekek választása alapján.

Olyan óvodai életet biztosítunk gyermekeink számára, mely segíti a gyermek érzelmi, erkölcsi tulajdonságainak (együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség) és akaratának (önállóság, önfegyelem, kitartás, feladattudat, szabálytudat) fejlődését. Fontosnak tartjuk a szokás- és normarendszer megalapozását, kialakítását, az azokhoz való alkalmazkodást, mely érzelmi- és erkölcsi nevelésünk alapja. Az érzelmi, erkölcsi nevelés átszövi az óvodai élet mindennapjait.

Célunk:

- Érezze jól magát minden gyermek az óvodában.
- Az óvodapedagógus, dajka példaadásával az erkölcsi, akarat tulajdonságok kialakítása a keresztény kultúra értékeinek figyelembevételével.
- A különbözőségek elfogadása, tisztelete.
- Az egészséges én tudat kialakítása.
- A magyar nemzethez tartozás érzésének erősítése.
- A szülőföldhöz, Dunaföldvárhoz fűződő pozitív érzelmi viszony formálása.
- A figyelem ráirányítása a környezetünkben megmutatkozó jóra és szépre, annak tiszteletére és megbecsülésére.
- Az esélyegyenlőség biztosítása minden óvodánkba érkező gyermek számára.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt, érzelmi biztonságot nyújtó családi légkör megteremtése.
- A gyermek önkifejező törekvéseinek támogatása.
- A gyermek szociális érzékenységének fejlődéséhez a szintér biztosítása.
- A nevelés folyamatában az érzelmi átélés, beleélés (empátia) képességének kialakítása, erősítése.
- Játszósarkok kialakítása, együtt játszás lehetőségének biztosítása, a csoportszoba környezettudatos szemléletű, otthonos, hangulatos, esztétikus, biztonságos berendezése...
- Az együttélés szabályainak megismertetése a nevelés folyamatában.
- Társas kapcsolatok alakítása.
- Az óvodapedagógus példaadásával különbözőség elfogadása.
- Környezettudatos magatartásformák alakítása.
- A családokkal való együttműködés.
- A bevándorló gyerekek beilleszkedésének segítése.
- A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egyéni fejlesztése.
- A szülőföldhöz kötődés erősítése.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek ragaszkodik társaihoz, a felnőttekhez, jól érzi magát a közösségben.
- Igényévé válik a helyes cselekvés és viselkedés szabályainak betartása, a csoport szokás- szabályrendszerét ismeri, és magatartásában érvényesíti.
- Szereti és védi a természetet, tiszteletben tartja az élővilágot.
- Képes együtt játszani, alkalmazkodni a többiekhez, toleránsan viselkedni, a másikat elfogadni.
- Érzelmeinek korának megfelelően tud uralkodni.
- Türelemre, kitartásra képes.
- Szeretettel érdeklődik a másik iránt.
- Türelmesen hallgatja a felnőttek és egymás közléseit.
- Képes kooperatívan együttműködni, szívesen vállal megbízatást.
- Udvariassági formák betartásával szívesen kommunikál, érkezéskor, távozáskor köszön.
- Tiszteli a felnőtteket és munkájukat.
- Nyugodt, kiegyensúlyozott és harmonikus viselkedés jellemzi.
- Igényesség jellemzi.
- Véleménynyilvánításra képes, tud egyszerű döntéseket meghozni.

4.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Óvodai nevelésünk nyelve a magyar.

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel, helyes minta és szabálykövetéssel (a javítgatás elkerülésével) – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd-és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására, s a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Beszéd és a kommunikáció fejlesztése.
- Élmény gazdag környezet teremtése a beszédkedv fokozására.
- Elegendő alkalom biztosítása a beszélgetésekhez.
- Anyanyelvi játékok szervezése, amelyekben a gyermekek:
  - beszédszerve ügyesedik,
  - beszédkedve erősödik,
  - hallása, beszédhallása fejlődik,
  - auditív ritmusa és emlékezete bővül,
  - fonológiai kódoláshoz szükséges képessége megalapozódik.
- A gyermeki kérdések megválaszolása.
- A metakommunikáció egyes elemeinek megismertetése játékos formában.
- Dramatikus játékok kezdeményezése.
- Szakmai kapcsolat tartása a logopédussal.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Érthetően folyamatosan beszél, kommunikál.
- Gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni.
- Társas beszédhelyzetekben tudja tartani a kapcsolatot, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét.
- Ismeri és helyesen használja a szófajokat, névutókat, igeidőket, térirányokat.
- Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani, képről mondatokban beszélni

Az értelmi nevelés a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire épít. Az óvoda változatos tevékenységeket biztosít a gyermekeknek, melyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhetnek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről. További feladat egyrészt a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitás fejlesztése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Kognitív képességek fejlesztése:
  - pontos, valóság-hű észlelés,
  - valósághoz közelítő képzeleti működés,
  - figyelem-összpontosításra való képesség,
  - reproductív emlékezet,
  - problémamegoldó és kreatív gondolkodás,
  - alakuló fogalmi gondolkodás.
- Az egyéni sajátosságok, érdeklődési kör figyelembe vétele.
- Képzelet és kreativitás fejlődését ösztönző környezet biztosítása.
- Több érzékszervre ható tapasztalatszerzési és megfigyelési lehetőség megteremtése (megfigyelések, kísérletek).
- A drámajáték módszerének alkalmazása.
- Szakmai kapcsolat tartása a fejlesztőpedagógussal, gyógypedagógussal.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Aktívan részt vesz a különböző óvodai tevékenységekben és képes azokban elmélyülni.
- Alapvető ismeretei vannak közvetlen környezetéről,
- Képes figyelmét szándékosan és tartósan irányítani, növelni, megosztani,
- Felismer ok – okozati összefüggéseket,
- A cselekvő-, szemléletes-, képi gondolkodás mellett az elemi, fogalmi gondolkodása is kialakulóban van.
- Kialakult életkor specifikus beszédértése, beszédfegyelme, testséma ismerete, finom motorikus, laterális térészlelő képessége, téri tájékozottsága, térbeli mozgásfejlettsége,
- Rendelkezik probléma felismerő és megoldó képességgel,
- Saját tévedéseit segítséggel javítja,
- Tud vizuálisan, akusztikusan differenciálni,
- Lelkileg egészséges, nyitott, érdeklődő.

5. Az óvodai élet megszervezése

5.1. Tervezés

- A csoport szokás- és szabályrendszere
- Nevelési terv
- Tematikus terv: egy adott időszakra vonatkozó terv (1-3 hét)
- Heti rend
- Napirend
- Tevékenység tervezet

A csoport szokás- és szabályrendszere

A befogadás során alapvető feladata a csoportokban dolgozó óvodapedagógusoknak - a dajka bevonásával - megtervezni a csoport szokás- és szabályrendszerét, mely az óvodai élet során folyamatosan bővíthető és kiegészíthető. A hangsúly az együtt tervezésen és az egységes megvalósításon van. Ez szolgálja a napirend és a heti rend alapját. Tervezése a naplóban.

Nevelési terv

Tartalmazza az alábbi tevékenységeket és ezek értékelését.

- Gondozás jellegű szokások: egészséges és biztonságos környezet; testápolás, egészségmegőrzés, öltözködés, táplálkozás, egészségvédelem, betegségmegelőzés.
- Szociális – társas szokások: érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés.
- Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása: anyanyelvi fejlesztés, a gyermekek érdeklődésére épített változatos tevékenységek biztosítása
- A játék személyiségfejlesztő hatásának érvényesítése
- Munka jellegű tevékenységek
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás
- Csoport egyéb szokásai

Tematikus terv

Egy adott időszakra vonatkozó terv (1-3 hét), egy témára épül és a megvalósítás konkrétumait a csoport napló tartalmazza.

Heti rend

A csoportnapló rögzíti az adott csoport heti rendjét, melynek összeállítása az óvodapedagógus párok feladata.

A heti rend elemei:

- Az óvodapedagógus kezdeményezi, szervezi
- Időtartama: 5 – 35 perc
- Csoportos részvétel (egyéni igények figyelembevételével)

Játékba épített egyéni, mikro-, vagy csoportos tevékenységek:

- Ének, énekes játék, gyermektánc
- Mozgás, testnevelés
- Verselés, mesélés
- Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
- Külső világ tevékeny megismerése
- Matematikai tartalmú tapasztalatok
- Anyanyelvi nevelés

Szervezése:

- A heti rendben meghatározott napon az óvodapedagógus új téma, új tevékenység, új eszköz bemutatását kezdeményezi, szervezi játékba épített párhuzamos

tevékenységként. A gyermekek által szabadon választható tevékenységek a hét minden napján jelen vannak.

- A heti rend nevelési év közben is módosulhat, befolyásolhatják:
  - a választott témák,
  - a tornaterem beosztása
  - az időjárás változása
  - az ünnepek, programok
  - váratlan események
  - gyermeki ötletek, kezdeményezések is.

Az óvodapedagógus dönti el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés vagy irányított tevékenység keretein belül kívánja elképzeléseit megvalósítani. A lényeg, hogy a gyermek mindig cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érzékeljen, tapasztaljon, tanuljon. A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül.

Napirend

A nevelés céltudatos megtervezése során alakítjuk ki a gyermekek óvodai életrendjét, időbeosztását. A heti rend és napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára a nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai élet megteremtését. Az egészséges életritmus, a megszokott tevékenységek sorrendje erősíti a gyermek biztonságérzetét, és segítik az „időben” való tájékozódását.

A napirend folyamatában megvalósulnak a környezettudatos magatartás tevékenységei. (szelektív szemégyűjtés, víz-villanytakarékosság, kertgondozás, élősarok állatainak, növényeinek gondozása, stb.)

Június 1. és augusztus 31. közötti időszakban a nyári napirend szerint szervezzük a gyermekek óvodai életét. Az év közbeni szokások megtartása mellett ez annyiban jelent változást, hogy a gyermekek lehetőség szerint egész napjukat a szabadban töltik.

A napirend rendező elvei:

- szükségletek az életkori eltérések, egyéni igények figyelembe vétele
- állandóság és rugalmasság megteremtése
- a játék kitüntetett szerepe
- játékba ágyazott komplex tevékenykedés beépítése
- szolgálja a szokásrendszer alapját
- természetes módon épüljenek be a gondozási, étkezési feladatok, helyi szokások és igények
- az évszakok változásainak figyelembe vétele
- a nevelési év szakaszai
- az időjárás változásainak figyelembe vétele
- a fejlesztő szakemberek (logopédus, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógus) időbeosztásának összehangolása a napirenddel

A napirend fontosabb elemei, melyek kiegészíthetők a rendezési elvek alapján:

Tevékenységek:

- Folyamatos érkezés, gyülekezés összevontan az ügyeletes csoportban
- Témahetekhez igazodó felajánlott, játékba ágyazott komplex tevékenységek és játékok szabad választása, kezdeményezés (vizuális, zenei, mozgásos, anyanyelvi, irodalmi, matematikai tapasztalatok, környezetünk megismerése, megfigyelések, kísérletek)
- Mindennapos testnevelés
- Tisztálkodás, mosdóhasználat
- Folyamatos tízórai bevezetése,
- Egyéni készség- és képesség fejlesztés
- Közös, csoportos tevékenységek, kezdeményezések, foglalkozások
- Mosdóhasználat, öltözködés
- Udvari játék, megfigyelések a szabadban, séta, kirándulás
- Testápolási teendők, előkészületek az ebédhez
- Ebéd
- Testápolási teendők, készülődés a pihenéshez (teremrendezés, vetkőzés, ágyazás, lefekvés)
- Álomba ringató mese, ének, vers
- Pihenés
- Ébredés folyamatosan, öltözés, ágyazás, teremrendezés, mosdóhasználat
- Uzsonna
- Szabad játék hazamenésig
- Szabadon választott tevékenységek az összevont csoportban

Tevékenység tervezet: Belső vagy külső ellenőrzés céljából

5.2 Ünnepek, hagyományok

Az óvodai telephelyek és csoportok ünnepeiket, hagyományait változatos formában valósítják meg.

Minden telephelyen megvalósuló ünnepek, hagyományok:

- Szüret az óvodában, a szüret hagyományai.
- Népmese világnapja
- Zene világnapja
- Idősek világnapja
- Állatok világnapja
- Kenyér világnapja
- Márton nap
- Adventi készülődés: Mikulásvárás, Karácsony
- Farsang
- Kiszézés

- Víz világnapja
- Március 15.
- Húsvét
- Költészet napja
- Föld napja
- Anyák napi köszöntés
- Évzáró, nagycsoportosok búcsúztatása
- Gyerek nap, gyermek hét
- Városi Advent rendezvényein való részvétel: gyermek és felnőtt csoportok
- Csoportos kirándulások, családi napok, délelőttök természet közeli helyszíneken
- „Eszterlánc” betekintő: a leendő óvodások és szüleik részére április és június hónapban
- Gyermekek születésnapja
- Művelődési ház szervezésében színház- és koncert látogatás.

6. Az óvodai élet tevékenységi formái

6.1 A játék

„A kisgyerek lehessen kisgyerek, sok szabad játékkal, nagy érzelmi biztonságban, sok mesét hallgatva és a spontán utánzás beszédétől tevékenységig terjedő lehetőségeivel.”

(Vekerdy Tamás)

A játék a kisgyermekkor mindennapjait átszövő, a pszichikumot, a kreativitást fejlesztő és erősítő, élményt adó, feszültségoldó tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. Ennek során jelennek meg és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később magatartásukra a játékon kívül is jellemzőek lesznek. A játék a valóságot tükrözi, a játékban kiélheti, kipróbálhatja, feldolgozhatja, gyakorolhatja a gyermek az életben előforduló szituációkat, az őt érő élményeket. A játék örömforrás, maga a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez örömet. Motivációja magában a tevékenységben van. A játék a legfőbb személyiségfejlesztő eszköz, mert a kisgyermek képességeinek fejlődését segíti elő, valamint lehetőséget biztosít a szociális kreativitás fejlődésére. A játék fejleszti a gyermek mozgását, segít új mozgásformák kialakulásában és az ismertek gyakorlásában. A játék útján ismerkedik a világgal, a tárgyakkal, azok tulajdonságaival, a valóság jelenségeivel, eseményeivel. A játékban információkat kapunk a gyermek személyiségéről, fejlettségi szintjéről.

Az óvodapedagógusnak ismernie kell a játék fejlődési szintjeit korcsoportonként, s a játékformák összekapcsolódását. Személyisége modell a gyermekek számára. A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, játékeszközökre van szükség. Az óvodás gyermek valamennyi tevékenységformája a játékból alakul ki. Az óvoda, az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt,

eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorló játékhoz, a szimbolikus-szerepjátékhoz, a konstruáló játékhoz, barkácsoláshoz, a szabályjátékhoz, a dramatikus játékokhoz és a bábozáshoz.

6.1.1 Jó gyakorlat: Játék, játékba integrált tevékenységek

A jó gyakorlat *célja* olyan tudatosan fejlesztett tevékenységszervezés alkalmazása, mely összehangoltan, a gyermekek igényeihez, fejlődési sajátosságaihoz igazodva biztosítja a szabad játék természetes megvalósulását, kibontakozását. Gazdag, változatos tevékenységeket biztosít a gyerekek számára.

Tevékenységszervezési modellünk elemei:

- Folyamatos életszervezés: párhuzamos tevékenységek, folyamatos tízórai, játékba integrált kezdeményezés, képességfejlesztés, differenciálás
- Tér kitágítása: a csoportszobához tartozó helyiségek, terek alkalomszerű és változatos kihasználása (öltöző, mosdó, terasz, folyosó)
- Mobil térrendezés: a bútorok és eszközök a témahetekhez, tevékenységekhez igazodva áthelyezhetők, cserélhetők
- Eszközrendszer: a csoport meglévő eszközei, készített játékok, eszközök és a szülők által behozott (témákhoz kapcsolódó) kiegészítők és játékok
- Óvónő szerepe: támogató, segítő, befogadó és együttműködő

Munkaformái: mikrocsoportos, páros, egyéni

Az óvodapedagógus feladatai:

- Nyugodt légkör megteremtése.
- Elegendő idő, hely és a csoport szintjéhez igazodó játékkészlet biztosítása.
- A témahéthez kapcsolódó kiegészítő eszközök, készített játékok felajánlása.
- A játékhoz szükséges eszközök folyamatos beszerzése és időnkénti cseréje.
- Megfigyelő, elemző szemléletű jelenlét a gyermek és a csoport játékában.
- A gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vétele, az egyes gyermekek és játszócsoportok játékának támogatása, a játékok továbbfejlesztése.
- Az egyéni élményeken túl, közös élményszerzési lehetőségek megszervezése
- A játék indirekt irányítása, ötletek adása, helyzetek teremtése a sokszínű játék kialakulásához.
- A szabad játék mellett a kezdeményezett játék is szerepet kapjon.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Önállóan kezdeményez szerep-és szabályjátékokat, elosztja a szerepeket, képes egyéni ötlet vagy élmény alapján építeni, konstruálni, szívesen vállal szerepeket
- Képes élményei eljátszására
- Betartja a szabályokat, és másokat is figyelmeztet azok, másokat is figyelmeztet a szabályok betartására
- Egymáshoz és a szabályokhoz tud alkalmazkodni, vállalja a számára kevésbé érdekes, kedvezőtlenebb szerepeket is
- Elfogadja a másik véleményét, javaslatát

- Le tud mondani egy-egy kedves játékszerről
- Képes problémahelyzeteket megoldani, kreativitásra törekszik
- Egyszerűbb játékeszközöket önállóan elkészít, játékában felhasználja azokat
- Egy játéktémát több napon át játszik, játékában elmélyült, kitartó
- A gyermek örömmel, önfeledten játszik
- Betartja a társas viselkedés szabályait
- Vigyáz az eszközökre

6.2 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

A tanulás tevékenységekben valósul meg. A tanulás legfőbb színtere a játék és a változatos, sokféle tevékenység, amelynek széleskörű lehetőségét biztosítjuk óvodáinkban. Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése. Elsődleges cél a gyermeki kompetenciák fejlesztése, támogató környezet megteremtésével, és a gyermeki előzetes tapasztalatok figyelembevételével.

Lehetőséget adunk az élményt nyújtó tevékenységek közötti váltáshoz és gazdag tárgyi környezetet ajánlunk fel. A szociális tanulás lehetőségeit megteremtjük, minden élethelyzetben tudatosan kihasználjuk pozitív hatását.

Módszertani alapelveink:

- A tanulás játékos jellegét erősítjük az egyéni fejlődési ütem figyelembevételével.
- A tanulási helyzetekben is érvényesítjük a fokozatosság, az élményszerűség és a komplexitás elvét.
- Sokoldalúan cselekedtetünk, tevékenykedtetünk.
- A tanuláshoz való pozitív viszonyt alakítunk ki.
- Probléma szituációkat teremtünk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Értelmi képességek fejlesztése (érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet, gondolkodás)
- A gyermek megismerési vágyának, kíváncsiságának, sokoldalú érdeklődésének kielégítése
- A gyermekek önállóságának, kitartásának, pontosságának, feladattudatának fejlesztése
- Lehetőségek felkínálása a gyermek számára olyan szituációk átélésére, ahol megismerheti a felfedezés örömét

- Pozitív, személyre szabott értékeléssel segítse a gyermek személyiségének kibontakoztatását
- Tanulást támogató környezet kialakítása
- Olyan módszerek megválasztása, amelyet a gyermekek életkori sajátossága, testi-lelki állapota, érdeklődése, kíváncsisága befolyásol. A módszer használatát a tudatosság, célszerűség, változatosság jellemezze.
- Egyénileg differenciál
- A differenciálás területei: A motiválás, tartalom, cél, módszerek használata, munkaformák, szervezés és irányítás mód, információ közvetítés, gyermekkel töltött idő, struktúra, sorrendiség, nevelési stílus, pedagógus modell, válaszadás módja, munkavégzés üteme, tempója, önállóság foka, segítségadás.
- A játékoság, a közvetlen tapasztalatszerzéshez kapcsolódó gyűjtögetés, elemzés, rendszerezés minél gyakrabban jelenjen meg a tevékenységekben.
- Nevelési folyamatokban biztosítsa a gyermekek számára az önálló megtapasztalást, gondolkodásuk fejlesztését, tudásuk alkalmazását.
- Érvényesítse a tudatosság, a fokozatosság és változatosság szempontjait.
- Használja az infokommunikációs eszközöket munkája során.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Az egyszerű feladatokat megérti
- Érdeklődik környezete tárgyai, jelenségei és ezek összefüggései iránt
- A képi gondolkodás mellett, kialakul fogalmi gondolkodása
- Szándékos figyelmének időtartama életkorának megfelelő
- Képes a már elsajátított ismeretek szándékos felidézésére
- Munkatempója, feladattartása életkorának megfelelő
- Feladatai végrehajtásában kitartó

6.3 Vers, mese

Az óvodai élet során az irodalmi élmény nyújtásával a gyermekek érzelmi, esztétikai, erkölcsi, értelmi fejlődését segítjük elő. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az irodalmi anyag megválasztásakor elsődleges szempont az adott gyermekcsoport érdeklődése, fejlettségi szintje, mely - életkortól függetlenül - igen nagy különbséget mutathat.

A vers játék a nyelvvel, az érdekesen, szépen hangzó beszéddel. Mondani kell, és nem tanítani. A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A népi mondókák alkalmasak arra, hogy a gyermek és a szülő, illetve az óvodapedagógus közötti érzelmi kapcsolatot elmélyítsék.

A mindennapos mesehallgatás a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Életkoruknak megfelelő, nyelvileg tiszta, értékes művek közvetítésével esztétikai élményhez juttatjuk őket, amihez elsősorban a magyar népmese kincseit használjuk fel, a magyar mondavilágból merítünk, de a modern mesékkal, kortárs irodalmi művekkel és külföldi irodalmi alkotásokkal is megismertetjük gyermekeinket. A mese célja a belső kép, a képzelet, a gondolkodás alakítása, vezérlése. Ez a folyamat a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Célunk:

- Igényeljék a gyerekek a mesét, verset, mondókát.
- A mesék, versek megszerettetése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Irodalmi élmény befogadására alkalmas nyugodt légkör, hely és idő biztosítása.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű irodalmi anyag ismerete.
- Mindennapos mondókázás, mesélés, verselés.
- Motiváló, kifejező és igényes előadásmód.
- Alkalom teremtése a spontán mesélésre, a mese bábozására, dramatizálására.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek szívesen mondókázik, versel, várja, igényli a mesét, ő maga is mesél, bábozik, dramatizál hallott vagy kitalált történeteket.
- Tud néhány mondókát, verset, mesét emlékezetből felidézni.
- Szereti a könyveket és vigyáz épségükre – a helyükről veszi el és teszi vissza. Szívesen nézegeti, olvas a képekről.
- Folyamatosan, összefüggő mondatokkal fejezi ki magát. Beszédének tagoltsága, hangsúlya, hanglejtése megfelel anyanyelvünk követelményeinek.
- Tud rövid történeteket, szöveget visszamondani.
- Olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, gondolatai érthető kifejezését.

6.4 Ének-zene, énekes játék, gyermektánc

A művészeti nevelés körébe tartozó zenei nevelés, az érzelmeken keresztül hat a gyermekekre (mely nem tudatos részükről), felkelti érdeklődésüket, élményeket szereznek általa, formálja - nem csak zenei - ízlésüket, megalapozhatja esztétikai fogékonyságukat. Az élményt nyújtó közös ének, zenei tevékenységek során a gyermek felfedezi a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, a rigmusok, a gyermek néptáncok, a népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik.

A felnőtt minta utánzásával az éneklés, a zenélés részévé válik a gyermek mindennapjainak. A jó zenei légkör nem korlátozódik csupán a tervezett foglalkozásokra, hanem átszövi az egész napot, akár az óvónő, akár a gyerekek kezdeményezése által. A különböző zenei képességek fejlesztésével kapcsolatos feladatokat fokozatosan kell egymásra építeni.

Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza a zenei anyanyelv kialakulását. A zenei képességfejlesztés területei: az éneklési készség, ritmusérzék, hallásfejlesztés, harmonikus mozgás, zenei alkotó fantázia fejlesztése.

Kodály Zoltán és Forrai Katalin útmutatásai alapján dolgozzuk ki óvodánkban az ének-zene terveket a tevékenységközpontú nevelés tükrében. Szívesen beépítünk más képességfejlesztő módszereket is.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Népi játékok és igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználása.
- Megfelelő mennyiségű és minőségű zenei anyag ismerete.
- Példamutatás a tiszta, szép éneklésre és szövegkiejtésre.
- A zenei nevelés szoros kapcsolása az óvodai élet minden területéhez.
- Irányított, kötetlen tevékenységek szervezése, melyeket csoportos, mikrocsoportos illetve egyéni formában valósít meg.
- Megszerettetni a gyermekekkel az éneklést, az énekes játékokat...
- Formálja zenei ízlésüket hangszerek bemutatásával is.
- Megismertetni a gyerekeket a ritmushangszerekkel, azok használatával, egyszerű hangszereket készíteni a gyerekekkel közösen.
- Érzelmek kifejezése és közvetítése a zene által.
- A jeles napokhoz, ünnepekhez kapcsolódó dalok, zenék választása, a népszokások, hagyományok ápolása.
- Az örömteli együtt éneklés és együtt játszás feltételeinek megteremtése.
- Fektessen hangsúlyt az egyéni képességek fejlesztésére: tehetséggondozás, felzárkóztatás.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel és önállóan énekel, játszik énekes játékokat társaival együtt
- A pentaton hangkészletű dalokat tisztán éneкли
- Ismer néhány hangszert és azok hangját
- A megismert ritmushangszereket és a maga által készített hangkeltő eszközöket szívesen használja
- Érti az egyenletes löktetést, a dalok ritmusát és tud különbséget tenni közöttük.
- Dallamot és ritmust visszaad
- Megkülönbözteti a zenei fogalompárokat
- Felismeri társai hangját és a közvetlen környezete hangjait
- Több ünnepekhez kapcsolódó dalt ismer
- Tud egyszerű táncos mozgásokat végezni, változatos térformákat ismer és alkalmaz
- Figyelmesen, élvezettel hallgatja a bemutatott zenét, éneket

6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A vizuális nevelés összetett, sokszínű nevelési terület, mely magába foglalja a rajzolást, festést, mintázást, építést, képalakítást, kézimunkát, a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal való ismerkedést és környezetalakítást. Ezek fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. Egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi- plasztikai kifejezőképesség, komponáló, térbeli és síkbeli tájékozódó és rendező képességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását és annak képi kifejezését. Ezen tevékenységek az óvodapedagógus által biztosított feltételekkel elősegítik a gyermekek tér- forma - szín képzeletének gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását. Maga az alkotás folyamata – és ennek öröme – a fontos.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Az örömteli cselekvés és igény kialakítása az alkotásra, önkifejezésre, az esztétikai élmények befogadására.
- A tevékenységekhez megfelelő eszközök és anyagok biztosítása.
- Változatos technikák megismertetése
- Kreativitás fejlesztése
- Fektessen hangsúlyt az egyéni képességek fejlesztésére: tehetséggondozás, felzárkóztatás
- Adjon lehetőséget arra, hogy a gyerekek az érési ütemüknek megfelelően fejezzék ki önmagukat.
- Biztosítani a szabad, zavartalan játékot, a párhuzamos ábrázoló tevékenység lehetőségével.
- Minden nap biztosítani lehetőséget a vizuális tevékenységekhez
- A helyi lehetőségek segítségével ismertessük meg a gyermeket a néphagyományokkal
- Változatos és rendszeres élménynyújtás
- Bátorítással, dicsérettel az önbizalom, önértékelés erősítése.
- A gyerekek motiválása arra, hogy az elkészült munkáikat – lehetőség szerint - használják játékaik során

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel vesz részt a vizuális tevékenységekben, saját kezdeményezésre ábrázol.
- Képes élményeit, elképzeléseit vizuálisan is megjeleníteni.
- Helyesen és magabiztosan használja az eszközöket.
- Többféle technikát ismer és alkalmaz.
- Alkotás közben ügyel környezetére és saját maga tisztaságára.
- Ismeri a különböző anyagok, eszközök nevét, azok használati módját.

- A firkálástól eljut a képalkotásig, élmény és elképzelés után egyéni módon megjelenítve azt.
- Emberábrázolásában részletező formák, egyszerű mozgások jelennek meg.
- Plasztikai munkái változatosak, egyéniék.
- Építésben, téralakításban ötletes és együttműködő.

6.6 Mozgás

A mozgásigény kielégítése óvodáskorban döntő fontosságú, mivel a mozgásszervek főleg az izomzat, csontozat egészséges fejlődését szolgálja. A mozgás jótékony hatással van a figyelemre, fegyelemre. Fejleszti, a koncentrációt segíti őket a szociális beilleszkedésben és egy egészséges önbizalom kialakulásában. Rendszeres egészségfejlesztő testmozgással, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékokkal és feladatokkal, a pszicho-motoros készségek és képességek alakításával, formálásával fejlesztjük a gyermekeket. A mozgásfejlesztés megjelenik a mindennapos testnevelés és az irányított mozgás során, melyeket változatos eszközök felhasználásával valósítunk meg. Az óvodai élet mindennapjaiban az irányított mozgás tevékenységek mellett lehetőséget biztosítunk a spontán mozgásigény kielégítésére a szabad játék során.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A természetes mozgásigény kielégítése (kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, támasz, függés, dobás)
- A testi képességek fejlesztése (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, koordináció)
- A hely, az idő és az eszköz biztosítása
- A szabad levegőn való mozgás biztosítása
- Szabad játékban a többféle irányított mozgáslehetőség biztosítása eszközzel vagy eszköz nélkül
- Verbális fejlesztés, a mozgással kapcsolatos szókészlet fejlesztése
- Heti 1 irányított mozgás szervezése csoportszobában, udvaron az egyéni képességek és szükségletek figyelembe vételével és a fokozatosság elvének alkalmazásával.
- A rendszeres testedzés igényének kialakítása
- A foglalkozások körültekintő szervezésével és előkészítésével a várakozási idő kerülése
- A Mozgás Kotta, mint mozgásos tevékenység felajánlása, mely segíti többek között a helyes testtartás kialakulását

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Szereti és igényli a mozgást, kitartó a mozgásos játékokban
- Mozgása harmonikus, összerendezett
- Kitartóan képes a feladatok elvégzésére: járás, futás, ugrás, egyensúlyozás, irányváltogatás, téri tájékozódás, eszközös játékok, kúszás, csúszás, mászás
- Ismeri az irányokat, tud térben tájékozódni
- Fizikai erőnléte életkori sajátosságainak megfelelő

- Tud néhány mozgásos játékot (futó-, fogójáték) irányítás nélkül játszani
- Vigyáz saját és társai testi épségére
- Képes együttes tevékenységekre a társakkal, alkalmazkodik hozzájuk.
- Betartja a szabályokat a különböző versenyjátékokban, egészséges versenyszellem jellemzi.

6.6.1 Énekes, táncos mozgásfejlesztés

Célunk: A gyermekek komplex fejlesztése a népi gyermekjátékok, néptánc és népzene segítségével.

Programunkban a mozgás és a játék, mint a két alapvető természetes megnyilvánulási forma, az óvodai nevelésünk alapja. E két tevékenység sok szempontból összekapcsolódik, hiszen a mozgás sok játékot, játékos elemet, a játék pedig különböző mozgásos tevékenységet tartalmaz. A mozgásos játékok tehát természetesen és egyértelműen ötvözik a játék és a mozgás hatásrendszerét, így komplex módon fejlesztik a gyermek személyiségét. A mozgásos játékok egyik ága a **népi gyermekjátékok** a magyarság tudat formálását, hagyományaink megőrzését, továbbvitelét segítik.

A népi gyermekjátékok művelése nagyon összetett dolog. Egyszerre hallgatunk zenét, amire énekelünk, ehhez párosul a tánc, mely igénybe veszi az agyat is. A játékokban előforduló mozgásformák változatos elemei a nagymozgások fejlesztésében jelentős pl. a járás, futás, tapsolás, guggolás, forgás, ugrás. Az egész testüket, az izomzatot, a szívet, a légzőszerveket igénybe veszik, tehát óriási fizikai állóképességre van szükség.

Fokozottan érvényesül a finommotorika fejlődése a zenei tevékenységek során a kéz mozdulatainak irányításával, a szem-kéz megfelelő koordináltságával, tapintással és érzékeléssel. pl. a dalok és mondókák egyenletes lüktetésének, ritmusának érzékeltetése különböző mozgásformákkal, az ujjak egymáshoz érintése, térd ütögetése, „diótörés” öklök összeütögetésével, tapsolás, hangszerhasználat, játékos eszközök, fejdíszek kezelése, egymásnak átadása stb.

A magyar népzene sajátja, hogy énekelt dallamai, a mondókák ritmikája, híven követik a prozódia szabályait, így a gyermekek már hallás után is képesek megkülönböztetni a hosszú és rövid szótagokat, **fejlődik hallásuk, ritmusérzékük, koncentrációs készségük**, melynek hasznát veszik majd az írás tanulásánál.

Az erkölcsi nevelés folyamatában a gyermekek játék közben észrevétlenül szocializálódnak, közösséggé formálódnak. A gyermekek az egyszerre való mozgásban az egymáshoz való igazodásra, együttműködésre kényszerülnek, ezzel önfegyelmük és kitartásuk is fejlődik. Ugyanakkor ezek a játékok lehetőséget adnak az egyéniség kibontakoztatására, hiszen mindenki megkaphatja az önálló szereplés lehetőségét is. E játékok közben alakul nemi és nemzeti identitásuk, önértékelésük, - rájönnek, hogy miben ügyesek, miben kevésbé- fejlődik személyiségük, önbizalmuk.

Az iskolaérettséghez elengedhetetlen a fent említett képességek készséggé alakítása, ezért a mindenkori nagycsoportosoknak heti rendszerességgel kívánunk ez irányú fejlesztés nyújtani.

Ebben szakirányú megsegítést társintézményünktől, a „LEVENDULA” Alapfokú Művészeti Iskolától kapunk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Rendszeres tevékeny részvétel a tánc pedagógus által kezdeményezett tevékenységeken.
- Hely, idő biztosítása.
- Lehetőség biztosítása a szabad játék során a népi játékok, mondókák, dalok ismételtetésére.

6.7 Külső világ tevékeny megismerése

Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek minél több érzékszervi és mozgásos tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti és társadalmi környezetről, valamint annak formai, mennyiségi viszonyairól. Életkoruknak megfelelő szinten olyan szokásrendszert sajátítanak el, amely meghatározó a környező világgal való harmonikus kapcsolatteremtéshez. Megismerik hazánk és Dunaföldvár, az itt élő emberek, a táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a közösséghez való tartozás élményét, a nemzeti, a családi és a tárgyi kultúra értékeit.

Felvállaljuk a környezettudatos magatartásra nevelést, mely magába foglalja az emberi alkotásokat, életmódot, gondolkodást, viselkedést, a természet védelmét és rávilágít az okos, mértéktartó felhasználásra, értékek védelmére, megőrzésére.

A gyermekeknek a természeti, emberi, tárgyi környezettel, családdal való ismerkedése során olyan tapasztalatszerzési lehetőségeket biztosítunk, melyek matematikai tartalmúak: mennyiségi, alaki, nagyság- és síktérbeli viszonyok.

A „Zöld Óvoda” szemlélet beépül óvodai nevelésünkbe: fenntarthatóság, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, energiatakarékosság, kiskertek, konyhakertek gondozása, komposztálás, egészséges táplálkozás, zöld jeles napok témahetekben való feldolgozása, kirándulások, szakmai napok.

A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, állatvédelem, hulladék kezelése- és felhasználása, egészséges táplálkozás, energia takarékoság, a lakóhely megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme).

Az intézményünk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és feladat végzésével pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, megalapozásra.

A gyerekek által használt eszközök vásárlásánál elsődleges szempont a környezetbarát eszközök, játékok beszerzése.

Telephelyeinken elektromos hulladékgyűjtést szervezünk, gyűjtjük a használt háztartási étolajat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Pozitív érzelmi viszony kialakítása az emberi és tárgyi környezethez
- A környezettudatos magatartás megalapozása. A gyermekek takarékoságra szoktatása, hogy koruknak és képességeiknek megfelelően tudjanak a birtokukban lévő anyagokkal, eszközökkel gazdálkodni.
- A környezettel való ismerkedés közben a gyermekek beszédmegértő,- és nyelvi kifejezőképességének, értelmi képességeinek fejlesztése (ok-, okozati összefüggések, logikus gondolkodás, matematikai fogalmak,
- Változatos lehetőségek, idő, hely és eszköz biztosítása a sokoldalú megismerésre, tapasztalatszerzésre, érdeklődésük, kíváncsiságuk kielégítésére, egyéni felfedezésekre, kísérletezésre
- Tapasztalati lehetőségek nyújtása a tér- és síkbeli formákkal, mennyiségi összefüggésekkel, relációkkal kapcsolatban.
- Elegendő alkalom, idő, hely biztosítása a biztonságos életvitel szokásainak kialakításához.
- Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermeki tevékenység változatos formájának biztosítása, egyéni, páros, mikrocsoportos formában szervezeten vagy szabad játékban, valamint külső helyszínen is (Duna-part, forrás és környéke, Kis Duna, ártéri erdő, tölgyes, Vár épületegyüttes, Tájház, templomok, város terei épületei stb.)
- Sokféle lehetőség biztosítása – komplexitás – a spontán és szervezett tapasztalat, és ismeretszerzése, azok rendszerezésére (alkalmi, idő, hely, eszközök).

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermekek elemi ismeretekkel rendelkeznek természeti és társadalmi környezetükről.
- Tudják lakcímüket, saját és szüleik pontos nevét, foglalkozásukat, óvodájuk nevét.
- Ismerjék városi nevezetességeket.
- Megkülönböztetik az évszakokat, gyönyörködni tudnak bennük, tudják, hogyan követik egymást.
- Felismerik a napszakokat.
- Értik az öltözködés és az időjárás összefüggéseit.
- Ismerik a háziállatokat, néhány vadállatot, madarat, bogarat, és élőhelyeiket.
- Ismerik testrészeiket, érzékszerveiket, azok funkcióit.
- Környezetük növényeit ismerik, fejlődésük és az időjárás közötti összefüggéseket felismerik.
- Gondozásuk egyszerű műveleteit elvégzik.
- Rendeltetésszerűen használják a munkaeszközöket.
- Ismerik a víz, a levegő, a napfény és a föld fontosságát.
- Ismerik, szeretik és védik a szülőföld, az itt élő emberek szokásait, hagyományait, a hazai kultúra értékeit.
- Ügyelnek a szép és tiszta környezetre.

- Tudnak összehasonlítani mennyiség, nagyság, szín, forma szerint.
- Képesek két kiterjedést vagy mennyiséget egymással egyenlővé, ugyanannyivá tenni, vagy valaminél kisebbet, kevesebbet, nagyobbat, többet létrehozni.
- Helyesen használják a tő és sorszámneveket, 10-es számkörben elvégzik az elemi matematikai műveleteket.
- A matematikai fogalmak beépülnek mindennapi beszédükbe.
- Ismerik a színeket, azok világosabb, sötétebb árnyalatát.
- Felismerik az időrendi sorrendiséget.
- Ismerik a különböző mérésformákat.
- Jól tájékozódnak térben.

6.8 Munka jellegű tevékenységek

Az életre való felkészítés egyik meghatározó eleme a munka jellegű tevékenység. A tapasztalatszerzésnek, a környezet megismerésének és a személyiségfejlesztésnek fontos eszköze, ezért napi tevékenységeink természetes része: önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, csoporttársaknak, alkalmi megbízatások teljesítése, naposi és egyéb munka (környezet-, növény-, állatgondozás). A gyermekek számára a munka és a játék még nem válik szét. A munka játékos jellegű tevékenység, felelősségteljes feladat, melynek eredménye van. A gyermekek érzékelik, hogy munkájukat igénylik és számon tartják. A munkát a felnőtt ne végezze el a gyermek helyett, ne fejezze be és a gyerek előtt ne csinálja újra akkor, sem ha erre szükség lenne.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Olyan légkör kialakítása, melyben minden munkatevékenység örömet jelent.
- Állandó megerősítéssel a munkához való pozitív viszonyt alakítása.
- A gyermeki személyiség, attitűdök fejlesztése cselekvő tapasztaltatással.
- Az önkéntesség és a fokozatosság elvének betartása.
- A munkatevékenységhez a megfelelő munkaeszközök biztosítása.
- Célszerű munkafogások, készségek, képességek, tulajdonságok kialakítása.
- Tudatos pedagógiai szervezés.
- Gyermekekkel való folyamatos együttműködés és példamutatás.
- Folyamatos, konkrét, reális fejlesztő értékelés.
- Differenciálás lehetőségének biztosítása.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Örömmel, önállóan, igényesen végzi feladatát.
- Szívesen vállalja a naposi feladatokat, egyéni megbízatásokat, önálló.
- Aktívan vesz részt a teremrendezésben, ágyazásban, udvar- és kert gondozásban.
- Felismeri, megnevezi a munkatevékenység eszközeit és önállóan használja azokat.
- Ügyel saját maga és környezete rendjére.
- Az étkező asztalt esztétikusan teríti meg, étkezés után elrakja.

- Pontosan megérti, mit várunk el tőle.
- Szelektíven gyűjti a szemetet, gondozza, ápolja a közösen elültetett növényeket, közvetlen környezete rendbe rakásában részt vesz.
- Munka jellegű tevékenységét felelősségérzet, feladattudat, kitartás jellemzi, megjelenik a helyes önértékelés, önbizalom.

7. Inkluzív nevelés

Intézményünkben befogadó óvodai környezetet és egyenlő hozzáférés lehetőségét alakítjuk ki, ahol megvalósul a gyermekek együttnevelése. Óvodánk nyitott, elfogadó, szeretetteljes, élményeket nyújtó környezetek, ahol szabadon, játékosan, játékba ágyazott tevékenységeken keresztül fejlődnek gyermekeink. Fokozottan figyelünk az esélyegyenlőség elvének érvényesülésére a különböző hátrányok felzárkóztatására, fejlesztésére változatos tevékenységek ajánlásával. Befogadó intézményként a szülőkkel, szakemberekkel együttműködve, biztonságos környezetben együtt neveljük a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeket. A pedagógiai környezet személyi és tárgyi feltételeinek biztosításával, törekszünk a képesség szerinti differenciálásra, a kompetenciák erősítésére. Pedagógiai munkánkban figyelembe vesszük a hátrányos gyermekek szociális és kulturális háttérbeli, képességbeli és tanulási szükségletekben megnyilvánuló különbözőségeiket.

Óvodánk felvállalja az integrált nevelésre javasolt sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését, amennyiben intézményünk a kijelölt óvoda. Nevelési programunkban, valamint a napi munkánk során figyelembe vesszük a sajátos nevelést igénylő gyermekek óvodai nevelésének irányelvében foglaltakat.

7.1 A sajátos nevelést igénylő gyermekek nevelése, habilitációs, rehabilitációs tevékenységek

Az inkluzív nevelésre vonatkozó általános alapelveink:

- A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is általános nevelési célkitűzéseink megvalósítására törekszünk.
- A fejlesztés szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermekek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi óvodában történő együttnevelés - az illetékes szakértői bizottság szakértői véleményének figyelembevételével - minden esetben egyéni döntést igényel a gyerek szükségletei szerint.
- A gyermek minden segítséget kapjon meg hátrányainak leküzdéséhez.
- Kiemelt célunk elősegíteni a gyermekek akaraterejének, önállóságának, érzelmi életének fejlődését.
- Biztosítjuk a sajátos nevelési igény szerinti környezetet, tárgyi és személyi feltételeket. Amennyiben a személyi feltételeink hiányosak, utazó gyógypedagógiai szolgáltatást igénylünk az arra kijelölt intézménytől.

- A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységeket az érintett óvodapedagógusok, dajka, pedagógiai asszisztens, fejlesztő pedagógus, gyógypedagógusok, logopédus összehangolt és szervezett folyamatban valósítják meg.
- Rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztés a napi óvodai életbe beágyazottan valósul meg.
- Az egyéni igényekhez igazodó foglalkoztatás megvalósulás érdekében rugalmas szervezeti kereteket alakítunk ki.
- A sajátos nevelési igényű gyermekkel végzett munkánk során arra törekszünk, hogy kihasználjuk mindazon lehetőségeket személyiségük fejlesztésére, amit az egészséges társaikkal való együttélés nyújt.
- Az elfogadás szemléletét úgy alakítjuk, hogy tartózkodunk mindazon viselkedésminták adásától, amely a sérült gyermekek különbözőségét hangsúlyozza.
- Munkánkkal közvetve segítjük a társadalom befogadó szemléletének kialakítását.

7.1.1 Fejlesztő-, segítő-, befogadó környezet

- Személyi feltételek biztosítása:

Az együttnevelésben, a befogadásban részt vesz a család, a gyermek, a gyermek óvodai közössége, az óvodapedagógus, a dajka, a pedagógiai asszisztens, a gyógypedagógus, a logopédus és az egész nevelőtestület. A szakvéleményben kijelölt szakembert biztosítjuk.

- Csoportszervezés elve:

A csoportok kialakításánál arra törekszünk, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekkel együtt a csoportlétszám ne haladja meg a törvényben előírtakat. (maximum 1-2 fő)

- A szükséges tárgyi feltételek biztosítása:

Lehetőségeinkhez mérten biztosítjuk a szakemberek által javasolt speciális fejlesztő eszközöket, és a mindennapi tevékenységeket segítő eszközöket a csoportszobákban. Minden épületünkben van jól felszerelt logopédiai-, fejlesztő szoba. Az óvó-védő intézkedések speciális szabályai az érintett csoport naplója tartalmazza.

A sajátos nevelési igényű gyermekek integrálásának pedagógiai gyakorlata

- A szülők tájékoztatása az őket és gyermeküket megillető jogokról
- A sajátos nevelési igényű gyerekek szakértői vizsgálatának előkészítése, a kontrollvizsgálat figyelemmel kísérése.
- A sérülés specifikus szakember igénylése.
- A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységek megszervezése.

- Megfigyelések, vizsgálatok, személyes megbeszélések (szülő, gyerek, óvodapedagógusok)
- Az egyéni fejlesztési tervek elkészítése.
- A rehabilitációs, rehabilitációs napló, egyéni fejlődési lap vezetése.
- Sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésének nyomon követése.

Az óvodapedagógus feladata:

- Fokozottabban kell érvényesíteni az egyéni bánásmód, a differenciálás elvét.
- Feltétlen figyelmet érdemel az ép közösség abból a szempontból, hogy miként hat rájuk sérült társuk, ki, hogyan tud segíteni, milyen pozitívumokat erősít meg az együttnevelés ép és sérült gyermekben egyaránt.
- A sikerélmény biztosítása érdekében a követelése reálisan elérhető legyen, de erőfeszítésre késztesen.
- A gyermeket nevelő felnőttek egységes követelményt támasszanak a gyermekkel szemben.
- Csak annyit segíteni, amennyit feltétlenül szükséges.
- A gyógypedagógussal közösen kell kialakítani a napirendet, hogy abba zökkenőmentesen illeszkedjen a szükséges terápia.
- Probléma esetén közösen (óvónő, segítő szakember, szülő, esetleg más szakember) kell a megoldást megtalálni.
- Folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel, korrekt tájékoztatás.

A gyógypedagógus feladata:

- A gyógypedagógus, a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében, nevelésében rendelkezik tapasztalatokkal, tanácsaival segíti az óvodapedagógusok munkáját, figyelemmel kíséri a gyermek haladását.
- A szakértői vélemény és a saját megfigyelései, mérései alapján egyéni fejlesztési tervet készít, vezeti a rehabilitációs, rehabilitációs naplót.
- Közreműködése kiterjedhet még az óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére.
- Probléma esetén javaslatot tesz a megoldásra.
- Folyamatos kapcsolattartás a gyermeket nevelő felnőttekkel, a szülőkkel.
- A gyermek fejlődéséről korrekt tájékoztatást ad.

A sajátos nevelési igényű gyerekek fejlődésével kapcsolatos dokumentáció

- A gyermek óvodába lépése előtti dokumentumok: szakorvosi vélemény, kórházi zárójelentés, egészségügyi vizsgálatok eredménye, szakértői vélemény.
- A gyermek óvodába lépése utáni dokumentumok: anamnézis, egyéni fejlesztési terv, rehabilitációs, rehabilitációs napló, szakértői vélemény, logopédiai ellátás dokumentumai.

7.2 Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel (Btmn) küzdő gyermekek nevelése

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermek megfigyelése, megismerése, az okok feltárása, szakemberekkel való együttműködés.
- Fejlesztési terv készítése a fejlesztő pedagógus iránymutatásával.
- A gyermek alkalmazkodásának, kortárs csoportba való beilleszkedésének segítése.
- Egyéni bánásmód, differenciálás érvényesítése.

A fejlesztőpedagógus feladata:

- Hospitálás alkalmával megfigyeli a gyermeket különböző tevékenységei során.
- A szakszolgálat által adott szakvélemény ismeretében a saját megfigyelései és mérései alapján, konzultál az óvodapedagógusokkal, logopédussal, egyéb szakemberrel a feladatok pontos meghatározása érdekében.
- Fejlesztési terv készítése
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása a gyermek képességeinek, érdeklődésének, terhelhetőségének ismeretében.
- Együttműködés a családdal és a szakemberekkel.

7.3. Tehetség gondozás

A tehetség gondozás befogadó jellegű, mindenki számára elérhető. Akkor hatékony, ha tevékenység- és nem teljesítményalapú. Területek, ahol megmutatkozhat: mozgás, zene, kézügyesség, ábrázolás, matematika, természetszeretet.

Célunk:

- A tehetséges gyermekek felismerése
- A „tehetségigérek” átlagtól eltérő képességeinek kibontakoztatása

Feladatunk:

- A kiválasztás 4-5 éves kortól a gyermek folyamatos megfigyelése alapján történik.
- Saját csoportjukban történő fejlesztés mikro csoportos formában.

- Kiemelt képességfejlesztés, folyamatos élmények biztosítása azokon a tevékenység területeken, amelyekben a tehetség „csírái” megmutatkoznak.
- A gyermekek különleges képességeinek erősítése egyéni bánásmóddal, differenciálással, bátorító neveléssel.
- A tehetségigérettek más területeken levő hátrányainak csökkentése, amiben gyenge felzárkóztatni, fejleszteni.

7.4 Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Az olyan családban nevelkedő gyermek, aki valamilyen okból hátrányt szenved, és/vagy szegény családból kerül ki, öt - hat éves korra elmarad azokhoz a társakhoz képest, akik kedvezőbb helyzetből érkeznek. Ez a lemaradás több területen is jelentkezik, így érzelmi, szociális területen, de az értelmi fejlődésük is elmaradást mutat. Tudatos pedagógiai munkára van szükség ahhoz, hogy a hátrányokat az óvodai nevelés csökkenteni tudja.

Óvodai fejlesztésünk alapja, hogy a gyermekek számára mérséklődjön a szociális hátrányok miatti társadalmi egyenlőtlenség. Biztosítjuk az egyenlő bánásmód elvének érvényesülését, az esélyteremtést, a hátrányok kompenzálását. A társas kapcsolatok kialakítása, az érdeklődés felkeltése és fenntartása a tevékenységek, az ismeretszerzés iránt, elősegítik az egyéni fejlődést, a képességek, a készségek kialakulását, majd fejlődését. A szokások és szabályok kialakítása, a rendszeresség nagymértékben hozzájárul a gyermekek érzelmi stabilizációjához, egymás iránti toleranciájukhoz, egymás elfogadásához.

Célunk:

- az óvoda körzetében lévő valamennyi 3 éves hátrányos helyzetű gyermek beóvodázása,
- a hatékony óvodai nevelő-fejlesztő munkával az iskolaérettség kritériumainak elérése, hogy egyenlő eséllyel várják az iskolakezdést,

Feladatunk:

- a differenciált egyéni és mikrocsoportos fejlesztés,
- az esélyegyenlőség növelése,
- a problémák, az okok, a hátrányos helyzet okozta tünetek felismerése, szükség esetén szakember bevonásával,
- az együttműködő partneri kapcsolat kiépítése a szülői házzal, gyermekjóléti és családsegítő szolgálatokkal, szakmai- és szakszolgálatokkal, általános iskolákkal,
- Az iskolába való átmenet segítése.

Módszertani alapelveink:

- Biztosítjuk a témák sokoldalú megközelítését.

- Többféle megoldásra törekszünk.
- Csak annyi segítséget adunk amennyi feltétlenül szükséges.
- Differenciált feladatadásra törekszünk.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járásának elősegítése, támogatása.
- A gyermekek megismerése, megfigyelése, aktuális neveltségi és fejlettségi szintjük felmérése, a szociális-, családi körülmények feltárása.
- Befogadó légkör, jó kapcsolat kialakítása a gyermekkel.
- Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazása (a gyermek kezdeményezéseire épülő módszerek, differenciálás, zene, drámajátékok). A szülőkkel való együttműködő kapcsolatok kialakítása, a szülői szerep eredményesebb betöltésének elősegítése érdekében

8. Gyermekvédelem

Intézményünk közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együtt működik a helyi és a paksi Gyermekjóléti Szolgálattal, ill. a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal. Részt vállalunk a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésében.

A gyermekvédelem célja óvodánkban:

- A gyermekek törvénybe foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez segítségnyújtás. A hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség megelőzése, okainak feltárása és megszüntetése
- A gyermekek problémáinak felismerése.
- A speciális feladatokat igénylő gyermekek és családok komplex megsegítése
- Esélyegyenlőség teremtése
- Prevenció alkalmazása.

Gyermekvédelmi feladataink:

- A veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyerekek tanév eleji felmérése
- A felkutatott gyerekekről környezettanulmány elkészítése
- A tanév eleji szülői értekezleten a szülők tájékoztatása az önkormányzati étkezési támogatásról és egyéb szociális juttatásokról.
- A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységek megvalósítása.

- Az őszi-téli időszakra a rászoruló gyerekeknek megfelelő ruházat juttatása a karitatív szervek segítségével.
- Folyamatos kapcsolattartás a társintézményekkel
- Az óvodai élet során a nyilvántartott gyerekek nyomon követése
- A tanköteles korú nagycsoportos gyerekek folyamatos óvodába járásának figyelemmel kísérése
- A nehezen nevelhető vagy tanulási zavarral küzdő gyerekek szakellátásra kerülésének elősegítése
- A nevelési év során az esetleges gyermekbántalmazások jelentése
- A roma kisebbséghez tartozó gyerekek körülményeinek figyelemmel kísérése
- Esetmegbeszéléseken való részvétel

A gyermekvédelmi felelős feladatai:

- Összehangolja a gyermekvédelmi tevékenységet az óvodában dolgozó óvodapedagógusok között.
- Nyilvántartja a veszélyeztetett, hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermekeket.
- Intézkedik a gyermekek ellátásáról.
- Nyomon követi a gyermekek sorsát, az intézkedés eredményességét.
- Folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vételt vagy a megszüntetés okait.
- Segíti az óvodapedagógusok felderítő tevékenységét (szükség esetén családlátogatást végez a csoportvezető óvónővel).
- Folyamatos kapcsolatot tart a társszervekkel.
- Konferenciákon, továbbképzéseken való részvétel
- Éves beszámoló elkészítése az elvégzett gyermekvédelmi munkáról

9. Az intézmény kapcsolatrendszere

9.1 Az intézmény belső kapcsolatrendszere

9.1.1 Az intézményvezetés kapcsolata a nevelőtestülettel

Tartalma:

- aktív részvétel az intézmény működését meghatározó döntések előkészítésében (PP, munkaterv, SZMSZ, Házirend);
- az információk zavartalan áramlásának biztosítása;
- az új kollégák kiválasztásának és beilleszkedésének segítése, munkájuk nyomon követése;
- szakmai-módszertani újítások ösztönzése/támogatása;

- a nevelőtestületben keletkezett nézeteltérések konstruktív megoldásának a keresése;
- a nevelők személyes problémáinak körültekintő kezelése.

9.1.2 Kapcsolat az óvodapedagógusok között

Tartalma:

- egyenrangú munkatársként az önálló tevékenységek összekapcsolása az intézményi célok érdekében;
- törekvés a jó munkahelyi légkör kialakítására;
- egymás munkájának megbecsülése, tiszteletben tartása;
- szolidaritás a munkatársak iránt;
- lojalitás az óvoda, mint intézmény felé;
- együttműködés, alkalmi munkacsoportokban is;
- szakmai méltóság megtartása, etikai szabályok betartása;

9.1.3 Kapcsolat az óvodapedagógus és az intézmény egyéb dolgozói között

Tartalma:

- közreműködés a nyugodt munkafeltételek megteremtésében;
- segítőkészség tanúsítása egymás iránt;
- egymás munkájának megbecsülése;
- szolidaritás, lojalitás;
- egymás iránti tisztelet, elfogadás;
- az intézményi nevelési elvek azonos módon történő közvetítése a gyermekek, felnőttek felé.

9.1.4 Kapcsolat a pedagógusok és a szülők között

Az alapelveinkkel összhangban, saját nevelési céljainkat és feladatainkat a családi nevelés kiegészítéseként terveztük meg, mert tiszteletben tartjuk, hogy **a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége**. Szeretnénk gyermekeink fejlesztését a szülők együttműködésével megvalósítani, melynek alapja a **kölcsönös bizalom és tisztelet**. Ebben az együttműködésben felvállaljuk a kezdeményező szerepet.

Óvodapedagógus feladatai:

- A hatékony együttnevelés, a család és az óvoda jó kapcsolata, a nevelő partneri viszony kiépítése.
- A gyermekek egészséges fejlesztéséért való közös felelősség tudatosítása.
- Az óvoda pedagógiai programjának, céljainak, feladatainak ismertetése, és elfogadtatása a szülőkkel.

- Óvodánk szokásainak, hagyományainak ismertetése a házirendben, a napirendben, a munkatervben megfogalmazottak alapján.
- Az óvodába lépést megelőzően az új gyermekek szülei részére tájékoztatást ad arról, hogyan lehet minél zökkenő mentesebbé tenni az első óvodai napokat, és támogatást, segítséget nyújt az iskolához szükséges új szülői szerepek kialakításában.
- Előzetesen ismerkedik a szülőkkel, a gyermekkel. Az új gyermekek érkezését úgy osztja be, hogy egy héten csak néhány új kisgyermek érkezzen, így jut elég idő az ismerkedésre, a személyes kapcsolat kialakítására.
- Biztosítja a szülők részvételét, hogy lehetőség szerint legyenek itt az első napokban gyermekükkel az óvodában, és „fedezzék fel” a játéklehetőségeket, az eszközöket, együtt ismerkedjenek.
- A szülők igényeit, javaslatait, kéréseit, felajánlásait figyelembe veszi nevelőmunkájába.
- Szülői értekezleten a csoportokban folyó nevelőmunka tervét ismerteti: elképzelések, a különböző nevelési területek, a kiemelt feladatok.
- Nyílt rendezvényeket szervez, melyen a szülők lehetőséget kapnak az óvodai élet szokás- és szabályrendszerének közvetlen megismerésére, gyermekük megfigyelésére. A szülők képviselőit meghívja az óvoda különböző fórumaira, alkotó ötleteiket, kéréseiket, igényeiket meghallgatja, és lehetőség szerinti teljesíti.
- Igény szerint szülői kíséretet kér az óvodán kívüli tevékenységekhez, amelyek az óvodai tanulás folyamatához az ismeret-, élmény, és tapasztalatszerzésben segítenek.

Formális lehetőségek a kapcsolattartásban:

- Szülői (akár online is) értekezlet, családlátogatás, napi kapcsolattartás, zárt facebook csoportok, fogadó óra, a család óvodalátogatása, kérdőív, a szülők érdekképviselésének működtetése.

Informális lehetőségek az együttműködésben:

- Nyílt napok, munkadélutánok, közös programok, ünnepek, kirándulások szervezése, sport rendezvények, nagyszülők, apák napja, városi rendezvényeken való részvétel, szülők bálja (játékonysági rendezvény).

9.2 Az óvoda külső kapcsolatrendszere

9.2.1 Bölcsőde

A bölcsőde, mint az óvodába lépés előtti intézményes nevelés szintere, hasznos információkat adhat a gyermekek óvodáskor előtti fejlődéséről. Az átmenetet segíti a két intézmény és a gyermekek gondozásáért felelős felnőttek kapcsolatfelvétele. A kapcsolattartás formája, ha a gondozónóval közösen látogat el a gyermek az óvodába, ismerkedik a csoporttal, szokásokkal, felnőttekkel. Javasolt, hogy a leendő kiscsoportot kezdő óvodapedagógusok bölcsődei

közösségben is ismerkedjenek a gyermekekkel, illetve a gondozónőktől tájékozódjanak a gyermekek szokásairól.

Tartalma:

- kapcsolattartási formák (megbeszélések, szülői értekezlet);
- közös programok;
- információcsere az átadott gyermekekről;
- a gyermekek nyomon követése az óvoda kezdő szakaszában a gondozónők részéről.

9.2.2 Iskola

A két intézmény-egység egymás munkája iránti kölcsönös érdeklődés hozzájárulhat a nevelési célok, elképzelések megismeréséhez, közelítéséhez, támogatásához. Az óvoda és iskola működésében kiemelt szerepet kap az átmenet kérdése, ezért a partneri együttműködés keretében egymással összefogva, közös párbeszédre alapulva szükséges megkönnyíteni a gyermekek iskolába lépését. Ezért folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő- és megtartó kapcsolat kialakítására kell törekednünk.

Tartalma:

- átmenetek könnyítésének formái: szülői értekezlet, iskolanyitogató délután, évnyitó;
- kapcsolattartási formák a nevelőtestületek között (szakmai napok, továbbképzések);
- egymás látogatása (nyílt napon való részvétel, foglalkozás/óralátogatás, konzultáció);
- közös sport programok, rendezvények.

9.2.3 Fenntartó

Tartalma:

- pénzügyi-, gazdálkodási tevékenység, az éves költségvetés elfogadása, jóváhagyása, módosítása;
- ellenőrzés: gazdálkodási, működési, törvényességi, szakmai munka; eredményessége, gyermekvédelmi tevékenység, gyermekbalesetek megelőzése érdekében tett intézkedések;
- intézményi dokumentumok átdolgozása, jóváhagyása abban az esetben, ha költségvetési kihatása van (Pedagógiai Program, Házirend, Szervezeti Működési Szabályzat);
- intézményfejlesztési koncepció kidolgozása;
- pályázati tevékenység;
- részvétel közös programokon.

9.2.4 Az óvoda egyéb kapcsolatai

Óvodánk kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, melyek az óvodába lépés előtt és az óvodai élet során, valamint az óvodai élet után meghatározó szerepet töltenek be a gyermekek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában óvodánk nyitott és kezdeményező.

- Tolna megyei Pedagógiai Szakszolgálat Paksi Tagintézménye;
- Oktatási Hivatal Kaposvári Pedagógiai Oktatási Központja
- A helyi zeneiskola, művészeti iskola
- Egészségügyi Szakszolgálatok - gyermekorvosok, védőnők, fogorvosok;
- Gyermekjóléti Szolgálat és Alapszolgáltatási Központ;
- Magyar László Gimnázium,
- Művelődési Ház, Könyvtár, Tájékozódási Ház, Múzeumok;
- Történelmi Egyházak és templomaik;
- Magyar Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat;
- Dunaföldvári civil szervezetek;
- Polgármesteri Hivatal - Szociális Iroda, Oktatási referens.

10. Az óvoda dokumentumai

10.1 Szakmai dokumentumok

- **Köznevelési Törvény;**
- **Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja;**
- **Pedagógiai Program - Helyi óvodai nevelési program: irányadó minden pedagógus és óvodai alkalmazott számára;**
- **Éves munkaterv;**
- **Éves beszámoló,**
- **Szervezeti és Működési Szabályzat,**
- **Csoportnapló:** Saját fejlesztésű, az adott csoport éves munkáját tartalmazó dokumentum, amelynek pontos, szakszerű vezetése az óvodapedagógusok feladata.

Tartalmi elemei:

- A gyermekek névsora és óvodai jele, Oktatási azonosító
- A gyermekek névsora korcsoport szerint
- Születésnapok nyilvántartása
- A csoport működésével kapcsolatos adatok
- A csoport óvodapedagógusaira vonatkozó adatok
- Gyermekjóléti adatok

- Statisztikai adatok
- Az állandó tevékenységek javasolt heti rendje szeptember 1-től május 31-ig
- Javasolt napirend szeptember 1-től május 31-ig
- Az állandó tevékenységek javasolt heti rendje június 1-től augusztus 31-ig
- Javasolt napirend június 1-től augusztus 31-ig
- Szakértői vélemények
- Fejlesztőpedagógiai és logopédiai foglalkozásokon résztvevő gyermekek névsora
- Beiskolázás, tanköteles gyerekek névsora
- Óvó-védő szabályok
- Nevelési terv
- Reflexió
- Szervezési feladatok
- Éves terv
- Tématervek
- Kapcsolattartás szülőkkel
- Hivatalos látogatások
- Csoportban elvégzett hivatalos szűrések
- Nyilatkozat (adományok)
- Nyilatkozat (élelmiszer)
- Nyilatkozat (házirend)
- Feljegyzés szülői értekezletről
- **A gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció:** a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett dokumentum, az intézménybelépéstől az iskola megkezdéséig.

Tartalma:

- Az óvodába kerülő gyermek anamnézise.
- Beszoktatás, befogadás tapasztalatai.
- A gyermek fejlődésének mutatói (érzelmi, szociális, értelmi, beszéd-mozgásfejlődés), valamint az óvodai pedagógiai programban meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyelések. Szöveges formában, félévente.
- Szakértői bizottság vizsgálatainak megállapításai, a fejlesztést végző pedagógus fejlődést szolgáló intézkedésre tett javaslatai, a felülvizsgálat megállapításai.
- Egyéni fejlesztési terv.
- Szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések (családlátogatás, fogadóóra stb.).
- Évenként egy emberrajz (értékeléssel).
- Fejlettségi jellemzők óvodáskor végén.
- Adatvédelmi nyilatkozatok.

10.2 Egyéb dokumentumok

- **Felvételi és mulasztási napló** – naprakész pontos vezetése minden óvodapedagógus feladata.
- **Étkezési nyilvántartás** – pontos, naprakész vezetése, mert ez támasztja alá a normatív támogatást.
- **Jelenléti ív – értekezletek alkalmával (munkatársi, nevelőtestületi, szülői)**
- **Munkaidő nyilvántartás** – pontos, naprakész vezetése minden alkalmazott feladata.

Legitimációs záradék

1. Véleményezte:

_____

Dátum

_____

Szülői Közösség

2. Elfogadta:

2023. 02. 13.

Dátum

Nagyó Katalin

Nevelőtestület

3. Jóváhagyta:

2023. 02. 13.

Dátum

Horváth Edina

Intézményvezető

4. Érvényességi nyilatkozat 2023. március 1-től visszavonásig.

5. Felülvizsgálat, értékelés időpontja: 2 évente.

6. Módosítás előírásai

- Törvényi változás esetén.
- Feladatváltozás esetén.
- A nevelőtestület 2/3-os többségi kezdeményezése alapján, a nevelőtestület dönt a módosítás elfogadásáról.
- Írásbeli előterjesztés nevelőtestületnek, óvoda vezetőségnek.

7. Nyilvánosságra hozatala: A fenntartó és a partnereink által megtekinthető a vezetői irodában, minden telephelyen az irodában, az óvoda honlapján (www.eszterlancovoda.hu).